a Nō em̄ qui ſeipm̄ cōmendat
ille ꝓbatus eſt: ſed quē deus
b cōmēdat. Utinā ſuſtineretis
c modicū quid inſipiētie mee:
d ſed et ſupportate me: Emu
e lor em̄ vos dei emulatione:
f Deſpōdi em̄ vos vni virō vir
g ginē caſtā exhibere chriſto.
h
i
k
l
m Timeo au (Cap. XI
n tem ne ſicut ſerpēs ſe
o duxit euā aſtutia ſua:
p
q ita corrumpant ſenſus veſtri
& excidant a ſimplicitate q̄ eſt
r in chriſto ieſu. Nā ſi is qui ve
s nit aliū chriſtū p̄dicat quem
t nō p̄dicauimus: aut aliū ſpi
v ritū accipitis quē non accepi
x ſtis: aut aliud euāgelium qđ
y non recepiſtis/ recte patere mi
z ni. Exiſtimō em̄ nihil me mi
a b nus feciſſe a magnis apſis.

a Nō em̄ q̄ ſeipm̄ cōmendat. Ideo Prouerb. xxvij. a. Laudet te alienus &c. q: laus in ꝓprio ore ſordeſcit. Joh. v. c. Si ego teſtimoniū phibeo de meipſo/ teſtimoniū meū non eſt verum. b Utinā ſuſtineretis modicū q̄d inſipiē tie mee. i. glorïatione meā q̄ videt̄ inſipiētia. c Modi cum: quia parū ſe cōmendat cōparatio ne qua cōmēdabilis erat. Eccl. ij. a. Su ſtine ſuſtētationes dei. d Sed & ſup portate/ licet vob̄ ſit graue. j. xij. d. Fa ctus ſū inſipiens vos me cognouiſtis. e Emulor. i. diligo/ vos. ſ. q. d. propter vtilitatē vr̄a3 me cōmēdo: Verſus: Emu lor inſtat/ amat/ inuidet/ ac imitatur. f Dei emulatiōe. i. zelo. Gal. iiij. c. Bo num autē emulamini in bono ſemꝑ. q. d. apoſtol⁹: ꝓpt̄ h me cōmēdo vobis & ꝓpt̄ pſeudo. Pſ. Zel⁹ dom⁹ tue. S3 pauci ſt̄

Pſ. 68. hmōi. Vn̄ dn̄s pōt dicere illud. j. Reg. xxij. b. Non eſt qui vicē meam doleat ex vobis. Dei emulatiōe. Naū. j. a. De us emulator & vleiſcens dn̄s. Zach. j. c. Zelatus ſum hieruſalem & ſion zelo ma gno. Johel. ij. d. Zelat⁹ eſt dn̄s terrā ſu am. Exod. xx. a. Ego ſum deus zelotes. g Deſpondi. q. d. int̄m vos emulor ſi ue diligo q̄ volo vos deſpōſare chriſto:

Pſ. 44. ſic vt ſitis incorrupti moribus. Pſ. Ad ducent̄. Heſter. ij. a. Querebant̄ regi pu elle virgines & ſpecioſe &c. Vn̄ Gen̄. xxiiij. b. Eliezer p̄rexit in meſopotamiā: vt ad duceret vxorē yſaac. h Uni. Glo. Nō multis. i Viro/ nō adultero. k Vir ginem. Glo. Virginitas carnis corpus eſt intactū: que vir ginitas paucor̄ eſt: virginitas cordis/ fides incorrupta: ideo ſingulariter dixit/ Virginē: q: oēs ſūt vna virgo: ꝓpter vni tatē integre fidei: ſol: de ſpei: ſincere charitatis. Virgo ſūt q̄ a ꝑuitate erroris & ab ope malo ſūt incōtaminati. l Caſtā: quia nō habēt eſtum male voluptat̄. m Exhibere: vt ex hibeā in die iudicij.

Expoſitio Ho. a domino papa: vel a dioceſano: vel a ſacerdote cui non eſt p̄ceptū vt recipiat ſpecialiter aliquē: vel aliq̄s ad p̄dicandū in eccleſia ſua: vel ab interna ſpiratione/ tamē manifeſta. Mi raculis et virtutib⁹. Matth. iiij. d. hec erāt q̄ſi lr̄e dn̄i. Glorïa tionē ſm̄ carnē. i. de genere. j. xj. c. Iſraelite ſunt & ego. Sup portate vt ſubiecti p̄latū: ergo ſubiecti ſupportant p̄latum. Contra: Job. ix. b. Sub quo curuant̄ qui portant orbē. Glo. Principes q̄ ẜre grece baſileos: dr̄ em̄ baſis ꝑplī: & ita ſup portāt ppl̄m. Item Eſa. xl. c. Fetas ip̄e portabit. Dicit̄ hoc de paſtore. Solō. Prelatus portat ſubditos et ſubditi p̄latū: onus a p̄lato ſibi impoſitum ferendo. Matth. xxiij. a. Alligāt onera grauia & importabilia. Amicus ſpōſi. Joh. iij. d. Spō ſus zelat ſponſa. Sap. j. c. Auris zeli audit oīa. Anulo fidei. Vn̄ beata agnes dixit: Anulo ſuo ſubarrauit me. Et nota q̄ in medico ponit̄/ a quo vna vena ꝓcedit vſq3 ad cor: et debet eſſe argente⁹ in materiali ſpōſa: aureus in deſponſatione ſpiri tuali: ꝑ hoc ergo q̄ ponit̄ i medico/ ſignificat q̄ mulier corde debet ꝯſentire. Per hoc q̄ eſt argenteus: q̄ verbo debet con ſenſum exp̄mere/ vel ſigno. Per hoc q̄ eſt in circūitu digiti: q̄ totum corpus debet viro ſuo. De hoc Gen̄. xxxviij. d. Dedit thamar iudas anulū & armillā ꝓ arrabone. Oſee. ij. d. Spon ſabo te mihi in ſempiternū &c. Propter hoc ep̄s portat anu lum quaſi ſponſus. Virginitas carnis corpus eſt intactum. i. corp̄is integritas. In mulierib⁹ errorem &c. intelligitur tamē de non coinquinato cū mulieribus ad lr̄am. Vn̄ legit̄ de inno centibus. Hi ſunt &c. Apoc. xiiij. a. Que virginitas eſt oīm fideliū. Sed videt̄ q̄ hec ꝯcordantia contraria ſit illi ſentētie: multi em̄ ſunt fideles: qui cū aliquādo fuerunt coinquinati cū mulierib⁹ ſtatim vt recedant ab errore. Vn̄ ſuper illud Oſee. ij. d. Deſponſabo te mihi in fide. Glo. Hoīes de virgine non faciunt: deus aūt victus meretricibus: virgines facit. i. virgi

nes reputat. In huius rei ſignū poſitus fuit in monūmēto in q̄ nondū quiſq3 poſitus fuerat. q. d. nouū eſt cor hoīs in q̄ de⁹ habitat: licet ꝑus fuerat locus mortuor̄ ꝑ pctm̄.

Timeo &c. In capitulis p̄e (Expo. Ca. XI cedentibus corripuit ſeductos & inſtruxit/ cui pſeudo multipliciter detrahebant: vt ſic eius fa mam & p̄dicationē per ꝯſequēs denigra rent: ideo ne fructus ſue p̄dicationis pe riret: reſpondet eor̄ detractionib⁹ in hoc capitulo. Diuidit̄ aūt hoc capl̄m in q̄nq3 partes. In prima oſtendit pſeudo apl̄os nec habere nec dare ſpiritū vel chriſtum: vel euangeliū: & ſe non minus feciſſe ma gnis apoſtolis qui libenter ab oībus acci 97. diſ. c. i. piunt. In ſecunda oſtēdit ſe ceſſaſſe a pro 27. q. i. c. nupti arū curationibus: vt ſic pſeudo auariciā ꝯfu taret: ibi: Aut nun q̄d peccatū feci. In tertia detegit eorum hypocriſim & ſi mulationē: qui ſe in veros apoſtolos trā A ſfigurant: ſicut ſathanas magiſter eorū in Gen̄. 3. a. angelū lucis: ibi: Nā eiuſmodi pſeu do apl̄i &c. In quarta arguit ſtulticiam quorundā q̄ pſeudo p̄ponebant ei: q̄ eos magis affligebāt: non tm̄ melius: ſed dete rius inſtruētes: ibi: Qđ loquor nō lo quor ſm̄ deum. In quinta oſtendit ſe ꝓbatū ꝑ multas tribulationes illos nō: vnde magis ſibi q̄3 illis credēdū eſſe: ibi: In laborib⁹ plurimis. Dicit ergo.

n Timeo/ et recte: quia comparauerat B eos caſte virgini: hortat̄ eos ne ſint quaſi fatue virgines: que ſine oleo occurrerunt obuiam ſponſo: Matth. xxv. a. Et ſicut eua que virgo pecca uit: Gen̄. iij. b. Unde. j. Timoth. ij. d. Adā non eſt ſeductus/ ſed mulier. o Serpens: diabolus loquēs in ſpecie ſerpē tis. p Aſtutia. Gen̄. iij. a. Serpēs erat callidior &c. Sed quid valuit ſerpentis aſtutia: nonne ſimiliter potuiſſet diabo lus loqui per aſinam. Solō. Si loqueret̄ in aſina que eſt fatu um animal/ cum adam cognoſceret naturas animaliū: ſtatim ꝑciperet q̄ alius in ea loqueretur: ſed quia cognoſcebat na turā ſerpētis q̄ aſtut⁹ eſt/ cogitās de eius aſtutia: nō aduertit verū ex ſe loqueret̄: q Ita corrūpant̄: in aſtutis loquē tibus a diabolo hereticis. Nā ita timeo ne pſeudo corrūpant ſimplicitatē fidei veſtre. r Nam ſi is qui venit/ ſua au ctoritate non miſſus a domino. Joh. x. b. Quotq̄t venerunt fures fuerūt et latrones: Hiere. xxiij. f. Vel/ Venit. i. vendit̄ nimia cupiditate. Eccl. x. b. Non eſt iniqui⁹ q̄3 amare pecuni am: Venditur diabolo: q: ꝑ queſtu t̄pali p̄dicat: ſi inq̄3 ta lis p̄dicat. s Aliū chriſtū. i. meliorē q̄3 nos p̄dicaui mus: qđ non pōt eſſe. t Aut alium ſpm̄/ meliorē. Numeri xiiij. d. Seruū meū caleph qui plenus alio ſpū ſecutus eſt me inducam in terrā hanc quā circuiuit. Alius eſt ſpūs malus q̄ exagitat ſaul. j. Reg. xvj. c. v Accipit: ꝑ eos/ quē non accepiſtis/ in miſterio nr̄o. x Aliud euāgeliū. Gal. j. a. Miror quia tam cito &c. y Recte pateremini/ eos: ſed ſupple hoc nō eſt verū. a Enim: q: nō. z Exiſtimo nihil min⁹ me feciſſe: in miſterio meo: b A magnis apoſtolis/ q̄ fuerunt cū dn̄o: Sed non paul⁹: & ideo minor reputabat̄ a pſeudo et a quibuſdā corinthijs: et ex hoc debet concludi vlterius: nō feci minus q̄3 magni apoſtoli: ergo mul to magis: non feci minus q̄3 pſeudo: & ita non debetis eis cre dere. j. Cor. ix. a. Etſi alijs nō ſū apl̄s: ſed tm̄ vobis ſum: nam ſignaculū apoſtolat⁹ mei &c. Itē. S. xij. d. Nihil min⁹ feci ab his que ſunt

n Timeo aūt &c. A paradiſo eā eijciens. i. occaſio fuit eie Expoſitio ctionis per ſuggeſtionem. A paradiſo ſimplices fidei chriſti: Glo. ex qua oriuntur multe virtutes et bona opera quaſi arbores. Unde patet q̄ ſimplicitas ſeducta eſt per aſtutiā: & ideo Ro. xvj. c. Volo vos eſſe ſapientes in bono: & ſimplices in malo. Job. j. a. Simplex & rectus. q. d. ſimplicitas ſine rectitudine diſcretionis ſtul

a Nā etſi imperitꝰ ſermone: ſed
non ſciētia. In omnibus aūt
b c manifeſtus ſum vobis. Aūt
d nunquid peccatū feci meipm
e humilians / vt vos exaltemi/
f ni: Qm̄ gratis euangeliū dei
g euangeliçaui vobis: alias ec/
h i cleſias expoliaui accipiēs ſti/
k pendiū ad miniſteriū veſtrū:
l et cum eſſem apud vos ⁊ ege
m rem / nulli oneroſus fui. Nam
qd mihi deerat ſuppleuerunt
fratres qui venerūt a macedo
n nia: et in oibus ſine onere me
vobis ſeruaui ⁊ ſeruabo. Eſt
o p veritas chriſti in me: qm̄ hec
q r glīa nō infringet in me in re/
s gioibꝰ achaie. Quare: Quiā
t v nō diligo vos. Deꝰ ſcit. Qd

bis q̄ ſūt ſup modū apl̄i. Vel / apoſtolis .i. a diabolo / nō a deo miſſis. Magnis / ſua reputatione: ⁊ q̄rūdā corinthioꝝ: quibus oſtenta ⁊ alta loquebant: et ideo magnos reputabant eos: ⁊ vere nō minus feci. a Nā etſi imperitus ſermone: nō ornate loquēs contra ſermones rhetoricos. Eccl̄i. iiij. c. Ne abſcōdas ſapiam in decore ſuo. j. Cor. ij. a. Predicatio mea ꝛc. Vel / imperitus ſermone: qꝛ impeditā linguā habeo. Glo. In religiōe vis ſermōis neceſſaria eſt / nō ſonus vocis. Imperitꝰ ſermone: nō eſt reus apud deum: ſed q̄ non habet ſcientiā dei: maxime que ptinet ad ſalutē in oibus p̄dictis vt in p̄dicatione chriſti / ſuſceptiōe ſpiritusſancti / bonitate euangelij. b Manifeſtus ſum vobis ꝛc. ⁊ ideo multū eſtis arguēdi: quia pſeudo mihi ꝓponitis. Manifeſtus / cōtra hypocritas qui latent. Eccl̄i. j. d. Ne fueris hypocrita: in conſpectu hoim ꝛc. c Aut nunquid. Secunda pars vbi cōmendat ſe: qꝛ eis gratis euangeliçauit: aut ſi minus feci: etſi vobis nō ſufficit q vobis manifeſta ſunt de me que p̄dixi.

C d Nūquid peccatū feci .i. peccaui: f Qm̄ gratis .i. ſine ſūptiōe ſūptuū. j. xij. d. Quid eīm minus habuiſtis p̄ ceteris eccleſijs: niſi q ego non grauaui vos ꝛc. Ego dico / e humiliās meipſū / ꝓprijs manibꝰ laborādo ⁊ acquirēdo mihi ſumptus. j. Cor. ix. c. Cum eſſem liber ex oibus oim ſeruū me feci. Sed qꝛ diceret quis: non eſt mirū ſi nihil a nobis accepiſti: qꝛ nec ab alijs eccleſijs accepiſti: Rn̄det: imo / g Alias eccleſias expoliaui .i. accepi ſumptus ab eis. k Ad miniſteriū veſtrū: vt poſſem vobis miniſtrare euangelium chriſti. f Gratis euangeliçaui vobis. j. Cor. ix. b. Dn̄s ordinauit eis qui euangeliū nunciāt de euāgelio viuere: ego aūt nullo horū ſum vſus. In eo ⁊ in ſimilibus impletū eſt illud Eſa. xiij. c. Et ſuſcitabo ſuper vos medos ꝛc. j. xij. c. Non quero vr̄a ſed vos. Sic ceſſit apl̄s a iure ſuo. Quidā tn̄ p̄lati crederent ſe peccare ſi nō acciperēt ſumptus. Hiere. l. a. Oēs q̄ inuenerūt comederūt eos ⁊ dixerūt hoſtes eoꝝ. h Expoliaui alias eccleſias: ſed etiam proprias eccleſias expoliant. Expoliaui: hinc ſumunt legati auctē ſumēdi ꝓcurationes abſentes. Sed nō attēdūt q hmōi ꝓcuratiōes vocat ſpoliationes. Vn̄ certū eſt illos eſſe ſpoliatores qui bona vnius eccleſie expendūt in alia ſine cauſa: maxime ſi in vſus ꝓprios expēdunt illa: non ad miniſteriū eccleſie: vn̄ ⁊ ſequit: i Accipiens ad miniſteriū veſtrū. Nota etiā q dicit apl̄s: expoliaui accipiens ſtipendiū adminiſtrationis: q̄ſi reputat ſe ſpoliaſſe eccleſias in accipiendo tm̄ ſtipēdia. Prelati vero noſtri ecōuerſo faciūt: qn̄ ſpoliant eccleſias dicūt ſe accipere ſtipendia. Mich. iij. b. Si qs nō dederit in ore eoꝝ quippiā ꝛc. i. dicunt ſanctam hmōi ſpoliationem. iiij. Reg. xxiij. g. Pharao poſtq̄ depoſuerat regē ioachaz ⁊ ſubſtituerat aliū regem ioachim: impoſuit mulctā terre: qd ſignificat q exactiones q̄s faciunt q̄nq̄ poſite ſunt in ꝯſuetudinē vt redditus exigat. Sꝫ quō debeat accipi ſtipēdiū habet Gen̄. xiiij. d. A filo ſubtegminis vſq ad corrigiā calige non accipiaꝫ q̄ tua ſunt: ne dicas ego ditaui abraam exceptis ꝛc. ipe tn̄ liberauit eū ab hoſtibus. l Et cū eſſem apud vos ⁊ egerē: nulli oneroſus fui: Quis eſt q̄ de illis q̄ licet abundēt / tn̄ oneroſi ſūt eccleſijs. j. Cor. ix. b. Nō ſumꝰ vſi hac poteſtate: ſed oia ſuſtinemꝰ ne qd offendiculū demus euāgelio. ij. Theſſal. vlt. b Nō inquieti fuimus inter vos: neq gratis panē manducauimus ab aliquo ꝛc. Qui aūt ſint iſti oneroſi: dr̄ Hiere. xxiij. f. Et dices ad eos: vos eſtis onꝰ. Poſſet tn̄ eſſe apl̄s eis oneri ſi vellet. j. Cor. ix. b. Si ſpūalia vob ſeminauimꝰ ꝛc. j. Theſſal. ij. b. Cū vobis poſſemꝰ oneri eſſe vt chriſti apoſtoli. Et vere nō fui vob oneroſus. m Nā ſuppleuerūt fres: ſilr a phi/

lippēſibꝰ accepit. Phil. iiij. c. Theſſalonicā ſemel ⁊ bis in vſū miſiſtis mihi. n Et in oibꝰ ſine onere. Vtinā hoc dicerēt oēs prelati. Sed ecōtra dr̄ Zach. xij. a. Ponā hieruſalem lapidē oneris cūctis pplīs. o Eſt veritas chriſti in me .i. in hoc dico vobis verū in chriſto: ⁊ eſt forma iuramēti. p Hec glīa / de nō accipiendo ſumptꝰ. q Nō infringet: quia nunq̄ accipiam ab eis: qd faciebat: qꝛ erāt maxime auari. r In regionibꝰ achaie: Nō dicit i macedonia vbi pſeudo nō erant: qꝛ nō ibi recipiebant: ⁊ ideo ab iſtis accepit. Et ſimiliter a philippenſibus. Phil. j. a. Gras ago deo meo ꝛc. s Quia nō diligo vos. Argumentū q accipere aliq̄d eſt ſignū dilectionis: ſed nūc aurū diligit non homo. Joh. vj. c. Queritis me non qꝛ vidiſtis ſigna: ſed qꝛ comediſtis de panibꝰ meis. Seneca. Vel muſce / lupi cadauera / predam ſequit turba non hominem. t Deus ſcit: q diligo vos Phil. j. b. Teſtis mihi eſt deus quō cupiā vos omnes in viſceribꝰ ieſu chriſti. v Qd facio .i. qd predico ſine ſumptuum ſumptione eorum .i. Expoſitio

diſcretionis ſtulticia ē. Vn̄ Matth. x. b. Eſtote prudentes ꝛc. Immittūt diabolū: ſimilitudinē diaboli: ꝓpter quā immittit in aīam immiſſiōes per angelos malos. Glo. Ideoq ſicut patribꝰ noſtris .i. martyribꝰ aduerſus leonem .i. diabolū: qui cōtra eos aperte ſeuiebat: ſed contra nos ſeuit per aſtutiam ſuggeſtionis: et ideo dicitur ſerpens. Eſa. lj. d. Nunquid non tu percuſſiſti ſuperbum: vulneraſti draconem. Ps. 77. Sepite / vt ſcriptum eſt / aures ſpinis Eccl̄i. xxviij. d. Muſitat .i. murmurat. i. ſub quadam ſpecie boni ſuggerit malū. Hoc gerit in eccleſia .i. cōſimile. Vel experti electionē ab eccleſia numero ⁊ merito. Vel expti electionē ade de paradiſo: per penam ei ⁊ nobis inflictā ꝓ peccato. Paulum deformantes: qꝛ nō fuerat corpaliter cū dn̄o. Vis ſermonis .i. ſentētia exquiſita. Qm̄ gratis .i. ſine ſumptu. Videt q non tm̄ iſtis p̄dicauit gratis: immo ⁊ omnibus alijs: aut fecit contra illud Matth. x. a. Gratis accepiſtis gratis date. Et iterū ibi dicit Glo. Ego ſine p̄cio do vobis talem poteſtatem: ⁊ vos gratis date ne euangelium corrumpat. Solutio. Gratis p̄dicare dupliciter ſumitur. Vno modo ſine precio: ⁊ ſic excludit p̄dicationis venditio: ſic ſumit in Matth. vel gratis .i. ſine ſumptione ſumptuū: ſic videtur hic. Et patet ſimile in diuitibꝰ diebus feſtiuis carrucas ſuas accōmodantibus pauperibꝰ: qui dant bobus et bubulcis ad cōmedendum: ille tamē gratis accōmodat: quia non intendit hoc. Sed glorie. j. Cor. ix. c. Alias eccleſias expoliaui: ergo apl̄s magnos ſumptus accipiebat ab eis / quos inſtruebat per predicationē ſuam. Videt ergo q ⁊ alijs liceat magnos ſumptus facere. Ad idem videtur facere illud. j. Reg. viij. b. Predic eis ius regis ꝛc. ergo ſimiliter poſſunt p̄lati exigere a ſubditis ſuis ⁊ expoliare ſicut apoſtolus. Solutio. Ad primū dicendum q apoſtolus loquitur vulgariter et curialiter: ſm q dicit aliquis quando cometdit apud aliquē: nimis grauaui vos in hac nocte. Ad aliud dicendum: qm̄ illud qd minus videtur ſonare verbum ſpoliationis / tēperat cum ſubiungit: accipiens ſtipendium. Ad aliud reſpondeo dicendum q ibi ſumitur ius pro iuris vſurpatione. Vn̄ Interlin̄. ſup: Predic eis ius regis / dicit / exactionē et dominationē. Ne bene ſeminantes: per bonam voluntatem dandi. Amitterent fructum dationis: ſm actum. In ſcandalum ꝓficeret: qꝛ iſti ſcandaliçarent niſi ſumeret ſumptus ab eis: ⁊ ſumitur proficere in malum. Sicut ⁊ nos .i. ſimiles nobis in non accipiendo. j. Theſſal. ij. a. Neq aliquādo fuimꝰ in occaſione auaricie: deus teſtis eſt. Sed me non accipiente / non accipient. Eſt q̄ ſenſus ſm hanc lecturā: vt in quo gloriantur .i. i accipiēdis muneribꝰ. Inueniant ſicut ⁊ nos: vt ceſſent

ab acceptione

c Eoꝝ.i.pſeudo. b Occaſionẽ/accipiẽdi: Diceret eñi apl'us accipit: ergo ⁊ poſſum⁹. g Inueniant ſicut et nos.i.inueniant immunes. h Sicut ⁊ nos: vt nõ acci piãt ſicut nec nos: in q̃ etiã ſic nob ſimiles inueniant/ ⁊ nõ ac cipiẽdo ſumptus. e In quo.i. in eſſe ſimiles nobis. f Gloriant.i. gloria ri debẽt. Uel in q̃.i. i accipiẽdo munera/ inueniant tales/ ſic ⁊ nos. Et ſumit ac ceptio ꝓ accepto.i. ꝓ muneribus.i. nõ ſi/ cut vt accepim⁹ mu/ nera: ita nec ipſi. Ut in quo.i. in nõ acci/ piendo: ⁊ eſt idẽ ſen/ ſus: quocunq̃ modo varief. a Ut am putẽ occaſionẽ.

a autẽ facio/ ⁊ faciã: vt ãmputẽ
b c occaſionẽ eoꝝ qui volũt occa
d e f ſionẽ/ vt in quo glorianf inue
g h niant ſicut ⁊ nos. Nã eiuſmo
i di pſeudo apl'i ſũt opariȷ ſub
k doli trãſfigurãtes ſe in apl'os
l chriſti. Et non mirũ: Ipſe eñi
m ſathanas trãſfigurat ſe in an
n gelum lucis. Nõ eſt ergo ma
o gnum ſi miniſtri eius transfi
gurentur velut miniſtri iuſti
p cie quorũ finis erit ſm opera
q r ipſorum. Iterũ dico nẽ quis
s putet me inſipientẽ eſſe. Aliõ
t quin velut inſipientẽ accipi
v te me: vt et ego modicũ quid
glorier. Quod loquor/ non
loquor ſm deũ: ſꝫ q̃ſi in inſipi

Sed quare vult auferre occaſionẽ p̃dicandi: cũ ecõtra dicat Phil.i.c. Siue ꝑ occaſionẽ ſiue ꝑveritatẽ annunciet chriſt⁹: in h gaudeo ⁊ gaudebo. Sol. Illi ꝓa dicebãt: ſꝫ iſti aliq̃ cõtra fidẽ admiſcebãt. Moralif. a Ut amputẽ occaſionẽ. Sic debet facere ep̃s: ne ſacerdotes vel archipſbyteri aut ar chidiaconi ⁊ ſic de aliȷs haberẽt occaſionẽ faciẽdi exactiões: quia Ecc̃i.x.a. Qualis eſt rector ciuitatis ⁊c. Naum vlt'.d. Cuſtodes tui quaſi locuſte ⁊ paruuli cui q̃ſi locuſte locuſtarũ. Locuſte volantes huc ⁊ illuc/ diuerſa cõſumũt: ſic magni ep̃i ꝓlati archidiaconi. Sꝫ ſc̃e locuſte locuſtarũ totũ illud ꝯſumũt ſupra quod reſident: iſti ſunt ſacerdotes/ archi pſbyteri: ⁊ hi oĩno nihil relinquũt ꝯſumendũ. Multũ ergo cauere deberẽt ab hmõi exactionib⁹/ ne eaſdẽ faciãt minores exẽplo eoꝝ. Sꝫ Ezech.xix.b. Tulit vnũ de leunculis ſuis.i. aliquẽ nobilẽ de cognatione ſua paratũ ad faciendũ exactiones: leonẽ ꝯſtituit eũ in aliquã ꝓlationẽ ⁊c. d Qui volũt occaſionẽ. Pro uerb.xviȷ.a. Occaſiones q̃rit qui vult recedere ab amico: eo dem mõ q̃ vult recipe ab amico.ȷ. Pet.ȷ.a. Qui i auaricia fi ctis verbis de vobis negociabunf. Nã dico vt amputẽ occa ſionẽ accipiendi in pſeudo: q: p̃dicatio eoꝝ multũ periculoſa eſt. i Nã eiuſmodi pſeudo apl'i ſunt opariȷ ſubdo li: cauſa queſtus p̃dicãt ſub ſpecie religiõis. k Transfi gurãtes ſe in apl'os chriſti/ vt boni appareãt: ⁊ ſic emer gant.ȷ. Timoth.iȷ.a. Habẽtes quidẽ ſpẽm pietatis: virtutẽ aũt ei⁹ abnegãtes. Mat.xxiȷ.b. Ue vobis ſcribe ⁊ phariſei q̃ comeditis domos viduarũ orõne lõga orantes. Ipſi ſũt ſi miles vulpi ſimulante ſe mortuã/ que aperit os ⁊ trahit liguã vt ſic aues decipiat. Sic iſti hypocrite ſimulant ſe eſſe mortu os mũdo: q: timẽt ſi vitã mũdi agerẽt: q̃ aues.i. p̃bende nõ ac cederẽt ad eos. Ezech.xiȷ.a. Quaſi vulpes in deſertis ꝓphe te tui iſrael erãt. Uel ſimiles etiã ſunt q̃buſdã latronib⁹ qui fe rebant vnũ latronẽ in feretro cũ ariſtis: dicentẽ quedã magnũ diuitẽ eſſe mortuũ: ⁊ ſic nocte intrabãt eccleſias ⁊ eas ſpolia bant: aliter nõ ꝑmitteref intrare: Sic nec hypocrite nunq̃ ha berẽt bñficia eccleſiarũ niſi hypocriſim exterius oſtenderent. l Ipſe eñi ſathanas/ q̃ eſt princeps eoꝝ: m Transfi gurat ſe: ideo ſi iſti transfigurãt ſe nõ eſt mirum. Iob.xlȷ.a. Quis reuelabit faciẽ indumẽti eius. Uelat ⁊ q̃ſi ſub capa po nit malũ: q̃ñ ſub ſpecie boni fingit illud. Ideo d̃r.ȷ. Ioh.iiȷ. a. Chariſſimi omni ſpiritui nolite credere ſed ꝓbate ſpiritus vtrũ ex deo ſint. Propterea d̃r Ioſue.v.d. Noſter es an ad uerſarioꝝ: nõ ſtatim credidit q̃ eẽt angel⁹. Hiere.xlȷ.b. Uene rũt viri ⁊c. Egreſſus ẽ ergo hiſmael flẽs ⁊c. Greg⁹. Incedẽs ⁊ plorans ibat: q: vt deuotas mẽtes interimere valeat: ſe ſub velamine virtutis occultat. Trãſfigurat aũt diabolus ſe in an gelũ lucis quattuor modis: q: aut ſuadet malũ ſub ſpecie bo ni nature: aut ſub ſpecie boni gr̃e: de quib⁹ Matth.iiȷ.b. De primo vbi d̃r: Hec oĩa tibi dabo ⁊c. oſtendit oĩa regna mũdi: ⁊ dicit tibi: bonũ eẽt q̃ tu eſſes ep̃s vn⁹. De ſecũdo: Dic vt la pides iſti ⁊c.i. vt duricia pnie in aliquẽ mollicie conuertatur. non poſſet hoc ſuſtinere natura tua. De tertio: quãdo ſub ſpe

cie boni gr̃e: Mitte te deorſum: quia angelis ⁊c. Dicit enim magis artam penitentiã potes facere q̃ aliȷ: quia dñs nõ per mitteret te cadere ita vt lederetis. Bern. Quos pfectos boni amatores eẽ nouerit: malũ eis ſub ſpecie nõ mediocris/ ſed ꝑ fecti boni ſuadere conatur: vt dum currit incurrat. Et infra. Sola eſt veritas que palliationis detegit falſitatẽ. Geñ.iȷ.a. Serpẽs callidior ⁊c. Ps. A demonio me ridiano. Glo. Propo nit laudabilia vt ad illicita pertrahat. n Non eſt q̃ ma gnum.i. mirũ. o Si miniſtri eius. Hiere.xxiȷ.c. In ꝓ phetis hieruſalẽ vi di ſimilitudinẽ adul terantiũ ⁊c. velut miniſtri iuſticie. Greg⁹. Iniqui ſi apte mali eſſent: a bonis recipi oĩno non poſſent. ſed ſumunt aliquid de viſione bonoꝝ: vt dum boni recipiũt in eis ſpeciẽ quã amãt/ permixtũ ſumant virus qd̃ vitãt. Nota q̃ ſicut diabol⁹/ licet ſumat aereũ corp⁹ exteri⁹ pulchrũ: interi⁹ tñ turpis eſt: ita hy pocrite colorem tñ bonitatis habentes. Uñ Matth.xxiȷ.c. Ue vobis ſcribe ⁊ phariſei: qui ſimiles eſtis ſepulchris deal batis ⁊c. Qd̃ etiã ſignificatũ eſt Exo.viȷ.d. Magi mutaue rũt aquã in ſanguinẽ ſolũ ſm colorẽ/ ſed nõ habuit ſanguinis ſaporẽ: moyſes aũt ſic mutauit q̃ ſaporẽ ſanguinis habuit: in quo ſignificaf trãſfiguratio bona. Et Ioh.ȷ.a. In muta tione aque in vinũ. Unde illud: Aque rubeſcũt hydrie. p Quoꝝ finis erit ſm opa. ȷ̃.v.b. Omẽs nos manifeſtari oportet ⁊c. q Iterũ dico. Incipit ſe cõmendare a gene re iterũ: Quaſi dixi q̃ ſuſtineretis me inſipientẽ. ȷ̃.x.d. Iteꝝ nunc dico: r Ne q̃s putet me inſipientẽ eſſe: in hoc q̃ glorior i ſpũalibus. s Alioquin. q.d. ſi putatis me in ſipientẽ ⁊ ſtultũ i hoc q̃ glorior: ſaltẽ/ t Accipite me ve lut inſipientẽ.i. ſaltẽ tolerate aliquantulũ inſipientiã meã: vt adhuc modicũ me commẽdẽ. v Ut et ego modicũ quid glorier. Hoc dicit: quia reuera eſt modica commẽda tio de genere. Hoc tamẽ facit apoſtolus: quia dicebant: nos ſum⁹ iudei: paulus quidẽ alienigena. Greg⁹. Si ſe nõ defen diſſet errori locũ dediſſet. Et infra. Oſtendit diſcipulis quid humilitatis acceperit: oſtendit aduerſariȷs: q̃d ſublimitatis. In hac ſubſtan ab acceptiõe munerũ. Trãſfigurantes. Matth.xxiiȷ.a. Surgent pſeudo apoſtoli et pſeudo prophete ⁊c. Exterius oſtendentes. Matth.viȷ.c. Uenĩet ad vos in veſtimẽtis oui um ⁊c. Angelum dei.ſ. chriſtum. Eſa.ix.b. ſm Septuaginta. Angelus magni conſiliȷ. Ad decipiendũ aliquos ꝓut iuſtum eſt. Sed non poteſt aliquis decipi niſi peccet: ergo iuſtum eſt q̃ aliquis peccet. Solutio. Iuſtum eſt vt permittat dñs ali quos decipi ⁊ peccare. Apoc̃.vlt'.c. Qui in ſordibus eſt ſor deſcat adhuc. Neq̃ ſecuri ſunt. Hiere.ix.c. Super montẽ ⁊c. Diebus malignis.ȷ. Ioh. vlt'.d. Quãdo ſenſus corporis fal lit: vt quando facit videre de feſtuca q̃ ſit trabes: Per hec ali ena.i. bona que ſunt a diabolo. Ioh.ȷ.b. Omnis homo pri mũ bonũ vinũ ponit ⁊c. tũc id qd̃ deterius eſt. Qd̃ nemo ſine deo.i. dono dei.i. diſcretionem ſpirituũ.ȷ. Cor'.xȷ.b. Aliȷs diſcretio ſpirituũ. Ne ſit ſibi ſpes quiſq̃: quia Hiere.xviȷ.a. Maledictus qui confidit in homine. Alioquin ſi in gloria ſpi ritualium inſipiens ſum ⁊c. quia ſapientia eſt gloriari. In ali quo creato: hoc eſt p̃cipue in ſpiritualibus et minime in gene re. Origeñ. Uilis nobilitas que in locis tam turpibus genera tur. Inſipientia eſt aliquẽ laudare ſe ⁊c. apoſtolus non pro pter ſe facit: ſed vt deus magnificetur ꝑ hoc: ⁊ hoc eſt ſe lauda re ꝓpter deum: q̃ ergo laudat ſe ꝓpter ſe/ peccat: qui autem propter deum/ non. De primo.ȷ. Reg'.vlt'.a. vbi dicif q̃ da uid numerauit populum. De ſecũdo. Numeri.ȷ. et.iiȷ.a. vbi moyſes numerauit ꝑl'm ⁊ nõ peccauit. Numerare populum vel ꝓpter deũ

† Ps. 90. B

Expoſitio Glo.

G a In hac ſubſtantia glorię. Gloria mūdana nō habet ſubſtātiā: ⁊ ideo inanis dr: q: cito euaneſcit/ ⁊ cōparat̃ vento. Oſee. xij. a. Ephraim paſcit ventū/ſuperbię. ſ. ⁊ ſequit̃ ęſtum luxurię. ſ. tota die mendaciū ⁊ vaſtitatem multiplicat. i. tpa/lia que mūdana ſūt ⁊ vaſtitati ꝓxima ꝯgregat. Gl'ia aūt quę eſt in dn̄o ſubſtantiā habet ⁊ fundamētū. Bern. Mouerat apoſtolus gl'iam creatoris eſſe nō creaturę: ſed ꝯſiderauit rōnalem creaturam adeo affectante gl'iam: vt vix aut nunꝗ̄ poſſit ex hoc deſiderio cōpeſci: q̄ppe q̄ ad imaginē facta eſt ſui creatoris ⁊c. Et. j. Q̄m quidē ꝑſuaderi nob non pōt oīno nō gloriari: ſaltē qui gloriatur i dn̄o glориet̃: quia tantū patrē habemꝰ

E

Cū multas plagas eis intuliſſent miſerūt eos in carcerē ⁊c. miſit eos in interiorem carcerē ⁊ pedes eorū ſtrinxit ligno. I In mortibus/periculis mortis. Act'. xiiij. c. Lapidantes paulū traxerunt extra ciuitatē exiſtimantes eum mortuū eſſe. j. Cor'. xv. d. Quotidie morior ꝓpter gloriā veſtrā ⁊c. Sup iiij. c. Semp nos qui viuimꝰ in mortē tradimur ⁊c. 3 Ter virgis ceſus. Act xvj. f. Magiſtratus ſciſſis eorum tunicis iuſſit eos virgis cedi. Itē Act'. xxij. f. Iuſſit eum tribunus duci i caſtra et flagellis cedi ⁊ torqueri. a Lapidatus. Act'. xiiij. c. Lapidantes paulū ⁊c. b In ꝓfundo maris: ꝓfundo mari tēpeſtatē ſuſtinui: vel ad lr̄am: ſicut Jonas. j. d. No-

a entia in hāc ſubſtātia glorię:
b Q̄m mūlti gloriāt̃ ſm carnē:
c d ēt ego gloriabor. Lībētēr eīn̄
ſuffertis inſipiētes/ cū ſitis ipi
ſapiētes. Suſtinetis eīn̄ ſi q̄s
e f vos in ſeruitūtē redigit: ſi q̄s
g h dēuorat/ ſi q̄s āccipit/ ſi q̄s ēx
i tollit̃/ ſi q̄s in faciē vos cēdit.
Scd'm ignobilitatē dico q̄ſi
k nōs īfirmi fuerimꝰ in hac pte.
l m In q̄ quis āudet in inſipiētia
n dico audeo ⁊ ego. Hēbrei ſūt
o et ego. Iſrāelitę ſunt et ego.
p Semē abrāę ſunt ⁊ ego. Mi
nīſtri chriſti ſunt ⁊ ego. Ut mi
q r nūs ſapiens dico plūs ego.
s t In lābořibꝰ plurimis/ in cār
v x ceribꝰ ābūdantius/ in plāgis
y ſupra modum/ in mōrtibꝰ fre
quēter. A iudeis quinquies
q̄dragenas vna minꝰ accepi.
z Tēr vgis cęſus ſū: ſemel lapi
a dātꝰ ſum: ter naufragiū feci:
b nocte ⁊ die in ꝓfundō maris

Act. 14. Jo. 1.

q tantę maieſtati cura eſt de nobis. j. x. d. Qui gloriat̃ in domino glorief. Hiere. ix. g. Nō gloriet̃ ſapiēs i ſapiētia ſua ⁊c. b Q̄m multi gloriant̃ ſm carnē: contra quoſdam dicitur Prouer. xxij. a. Laudet te alienus non os tuum ⁊c. c Et ego gloriabor. Et cōtra Seneca. Summa malorum ē q̄d ad exemplū viuit̃. Exod. xxiij. a. Nō ſequeris turbā ad faciēdū malū. Eccl. vij. a. Nō pecces in multitudine ciuitatis. Soło: apl's dicit: Et ego gloriabor: nō dicit ſm carnem. d Libenter eīm: Nota q̄ arguit eos in ſex. Primo de ſtulticia: ibi: Cū ſitis: ironice. Secundo de ſeruitute legis: ibi: In ſeruitutē. Tertio de gula doctorum: ibi: Si quis deuorat. Quarto de rapina: ibi. Accipit. Quinto de ſupbia eorum ibi: Extollit̃. Sexto de crudelitate: ibi: Si quis in faciē vos cędit. Libent̃ eīm ſuffertis inſipientes/ pſeudo. Bern. Magna virtus patientię: ſed interdū impatientē eſſe ꝓbabilius eſt: tu ne approbas illorum patientiā: quibꝰ paulꝰ dicebat: libenter ſuffertis inſipientes: niſi fallor ironia erat ⁊ nō laus ſꝫ ſuggillatio. e In ſeruitutē redigit. Bern. ad eugeniū. Quale eſt paſtorē aīarum de mane vſq̄ ad veſperā litigare vel litigātes audire? Nolo diſſimules ſeruitutē i quā certe dū neſcis redigeris: hebetati cordis indiciū eſt ꝓpriā nō ſentire continuā vexationē: Vexatio dat intellectū auditui: verū eſt: ſi non eſt nimia: alioquin nō dat intellectū/ ſed cōtemptū. f Si q̄s deuorat. Gregꝰ. Aues quę rapiūt accipitres: vnde paulus ſuſtinēs. g Si q̄s accipit. i. rapit. h Extollitur. Eccl. vj. a. Nō te extollas in cogitatiōe tua velut taurus. i Si q̄s cędit. i. deſpicit improperādo vobis ignobilitatem generis: ⁊ hoc eſt/ cędit/ dico/ ſcd'm ignobilitatem. q. d. cędere intelligo q̄n opponūt vobis ignobilitatem generis. Prouerb. x. b. Stultus cędit̃ labijs. Itē Prouerb. xiiij. b. In ore ſtulti virga ſupbię. k Quaſi nos infirmi/ ignobiles. j. Cor'. iiij. c. Vos nobiles: nos autem ignobiles. l In q̄ quis audet/ gl'iari de genere: aggredi ardua: pati dura: diſputare de fide. m Audeo ⁊ ego: nō ad iactātiā/ ſꝫ vt eos humilē. Et ſubdit audaciā. n Hebrei ſūt ⁊ ego. Unde Phil. iij. a. Si quis alius videtur confidere in carne: ego magꝭ/ circūciſus octaua die/ ex genere iſrael de tribu beniamin/ hebręus ex hebręis. Sed q: ab heber multi alij deſcēderunt q̄ iudęi/ addit: o Iſraelitę ſunt ⁊ ego: ab iſrael eīm ſum: a iacob eīm ſoli iudęi deſcenderunt. Itē Roma. ij. d. Non eīm qui in manifeſto iudęus eſt ⁊c. p Miniſtri chriſti. j. Cor'. iiij. a. q Ut minus ſapiēs dico. i. dicere credo: quia Prouerb. xxvij. a. Laudet te alienꝰ nō os tuū. r Plus ego/ ſum miniſter chriſti q̄ illi: q: fui/ s In laboribꝰ plurimis/ q̄bus pluſq̄ illi: immo pluſq̄ veri apl'i. t In carceribus/ oſtenſus ſum miniſter chriſti. v Abūdantius/ q̄ illi. x In plagis. i. verberibus. Act. xvj. c.

Eſa. 28. c.

ta q̄ in hac ſui cōmēdatione a patiētia tribulationū cū quolibet articulo repetit̃ hoc: oſtenſus ſum miniſter chriſti. Sꝫ cū ita ſanctꝰ eſſet apl's: quare ꝑmiſit eū deus tm̄ tribulari: ⁊ eadem quęſtio eſt de oībus ſanctis alijs. Prima cā eſt vt purgētur. Lucę. xxij. c. Simō ecce ſathā expetiuit vos vt cribraret ſic triticū. Amos vlt'. c. Cōcutiā in oībus gentibꝰ domū iſrael/ ſicut concutit̃ in cribro: et non cadet lapillus ſup terrā: ſed ſupple tm̄ puluis. Secūda cauſa eſt vt nō adhereāt mūdo ſiue terrenis: ideo mouent̃ ſic pulmētū i poto. Ecōtrario mūdani Ps. Adheſit paulimēto aīa mea. Itē Cōglutinatꝰ eſt in terra venter noſter: et ideo non eſt mirum ſi amittūt ſaporē eternę iocunditatis: et calorem bonę conuerſationis: ſicut potagium quod adheſit poto. Gen̄. viij. b. Quę cū nō inueniſſet vbi quieſceret ⁊c. Tertia cauſa eſt vt nō corrumpant̃: iuxta illud: Et vitium capiūt ni moueant̃ aquę. Unde dicit. j. xij. b. Et ne magnitudo ⁊c. Quarta cauſa eſt: q: hoc eis eſt ad augmentum gratię ⁊ coronę: ſicut ignis ad flatum creſcit. Gregorius. Ignis flatu premitur vt creſcat. Ps. Dum ſuperbit impius incenditur pauper. j. Cor'. x. c. Dabit cū temptatione prouentum: Quod ſignificatū eſt. iij. Reg'. j. e. Salomon coronatus et inunctus eſt in gion: quod interpretatur luctatio. Qui ergo non vult tribulari: non vult ignem charitatis in ſe accendi. Quīta cauſa eſt vt velocius currāt. Unde illud: Nil nocet admiſſo ſubdere calcar eq̄. Hiere. xlvj. e. Stimulator ab aquilone veniet. i. ab afflictione tribulationum. Sexta cauſa eſt vt ꝑ hoc cognoſcat

Ps. 118. Ps. 43. Ps. 9. Ouidius. Expoſitio Glo.

G vel ꝓpter deū: vel ꝓpter ſe. Si ꝓpt̃ ſe/ eſt laudare ſe in operibus ſuis. Si propter deū/ ſicut Job laudat ſe a. xxix. caplo vſq̄ ad. xxxij. Ut minus ſapiens: Sed aut merebat̃ h dicēdo aut non/ ſi merebat̃: ſed nullus meretur in eo q̄ indiſcrete ſiue minus ſapienter facit: quid eſt ergo q̄d dicit apoſtolus: ſi nō merebatur hoc dicēdo: ergo loquebatur ocioſe: ergo peccabat. Solutio: vt minus ſapiens dico. i. dicere reputo. Etiā veros apoſtolos tangit. j. Cor'. xv. b. Vel abundantius plus omnibus laboraui: hoc dicebat contra quoſdam detractores dicentes: non eſt comparatio laboris pauli ad ea quę ſuſtinuerunt alij apoſtoli. Supra modum humanę virtutis. Supra j. b. Sup̄ modū grauati ſumus ſupra virtutē: Sed contra. j. Cor'. x. c. Fidelis eſt deus qui non permittit vos temptari ſupra id quod poteſtis. Soło: non dicit ſupra virtutem: ſed ſupra modum humanę virtutis eſt facilitas ſuſtinendi aduerſa. Unde ſupra modū hunc virtutis. i. ſupra id quod de facili poteſt ſuſtinere homo ex virtute ſua. Vel poteſt dici q̄ apoſtolus tanta ſuſtinere non potuiſſet/ niſi gratia adiutus. Unde. j. Cor'. xv. b. Non ego ſed gratia dei mecum. Gregꝰ. in paſtorali lib. j. ca. ix. Edificationis fraudem perpetrat: ſi bona quę egit occultat: ⁊ quaſi iacto ſemine germinandi radices ſubtra

G bit: qui opus

per hoc cognoſcant peccatores: ꝙ non impune peccauerunt:
immo ꝙ multa maiora patientur. Prouerb.xj.d. Si iuſtus
in terra recipit ꝛc. Et.j.Pet.iiij.d. Si iuſtus vix ſaluabit ꝛc.
Septima cauſa eſt/ne hmõi tribulationes putentur venire ex
merito ſuo: quia aliqui dicunt ſtatim ex merito ſuo hoc patit.
Unde amici iob credebant ꝙ ꝓpter peccata ſua flagellaretur:
Unde dicũt ei Job.xv.c. Terrebit eum tribulatio ꝛc. Et ipſe
reſpondet.xvij.a. Nõ peccaui et in amaritudinibus ꝛc. Glo.
Culpam nõ feci: ⁊ flagella ſuſcepi. Octa/
ua cauſa eſt vt minores videtes maiores
tribulari conſolentur in tribulationibꝰ ſu/
is. Ro.xv.a. Improperia improperãtiũ
Ps.41. tibi ceciderunt ſuper me. Et ſtatim poſt.
Queciiq; ſcripta ſũt ad nr̃am doctrinã ſcri
pta ſũt. a In itinerib⁹. Cõtra. Pro/
uerb.iiij.d. Ipſe diriget greſſus tuos: iti/
nera autẽ tua in pace ꝑducent. Solo: in
pace mentis nõ corporis ſemp. De inſidijs
quas paſſus eſt in itineribus habet Act.
xxiij.d. Deuotiõe deuouim⁹ nos nihil gu
ſtaturos donec occidam⁹ paulũ nunc aũt
vos notũ facite ꝛc. b Periculis flu/
minũ. Ecc̃j.xxxiij.b. Aliquotiens vſq;
ad mortẽ piclitat⁹ ſũ: horũ cauſa et libe/
ratus ſum gratia dei. Unde Eſa.xliij.a.
Cum pertranſieris ꝑ aquas tecum ero et
flumina non operient te. c Ex gene/
re. Matth.x.c.et Mich.vij.b. Inimici
hoĩs domeſtici ei⁹. d Ex gẽtib⁹.q.d.
a iudeis ⁊ gẽtib⁹ paſſi ſum⁹: qꝛ p̃dicam⁹ chriſtũ crucifixũ: iu
deis qdẽ ſcãdalũ: gẽtib⁹ aũt ſtulticiã ꝛc. vt dr̃.j.Cor.j.d. e
In ciuitate/epheſi: vt habet Act.xix.f. Itẽ corinthi vt dr̃
xviij.d. f In labore/manuũ. Haimo. Ap̃ls a mane vel
pulloꝝ cantu vſq; ad quintã horã labori manuũ inſiſtebat: vn
de victũ acquireret: ⁊ extẽs vſq; ad decimam publice diſputa
bat: plerũq; tamẽ ⁊ in noctẽ ꝓtrahebat ſermonẽ. Et nota ꝙ
ſm̃ hoc non poterat multũ orare: quia ⁊ comedere ⁊ dormire
oportebat. g Erũna/morborũ. h In fame. Cõtra.
Prouerb.x.a. Non affliget dñs fame aĩam iuſti. Solo. Cor
pus affligitur: ſed anima gloriatur. i Preter illa que
extrinſecus ſunt: Commendat ſe a ſollicitudine eccleſie.
k Que extrinſecus ſunt.i. tribulationes exteriores in
corpe: ſupple angũt me in animo. m Mea quotidiana/
videlicet: o Sollicitudo oĩm eccleſiarũ. Glo. que ex
charitate ꝓuenit ꝛc. l Inſtantia: dicit ↄtra torporem.
n Quotidiana: dicit ↄtra idiſcretionẽ. Sic eñ debet p̃di
cator p̃dicationi inſtare: vt q̃tidie poſſit illud facere.ij.Timo.
iiij.a. Predica ṽbũ inſta oportune/ iportune. Eph.vj.c. Ui/
gilantes in oĩ inſtantia ⁊ obſecratione. Per hoc ꝙ dicit. In/
ſtantia quotidiana: innuit ꝙ magis eũ angat ſollicitudo
gregis ꝙ̃ tribulationes ꝓprie. o Sollicitudo oĩm: nõ
aliq̃ꝝ dicit. Cor latũ hẽbat: qꝛ oẽs capiebat.ĩ.vj.c. Os no/
ſtrum patet ad vos o corinthi: os noſtrũ dilatatũ eſt.q.d. ore
iſtruo: corde diligo vos. Debet aũt eẽ hec ſollicitudo in grẽ/
do gregẽ dñi. Luce.xv.a. Quis ex vobis hõ qui habeat cẽ/
tum oues/ etſi perdiderit vnã ꝛc. In eodẽ.b. de muliere ꝙ̃ ad
requirẽdã drachmã amiſſam domũ ſuam euertit. Exemplũ
de hoc.j.Reg.ix.a. Saul querebat aſinas patris ſui: ꝓpter
quod meruit inungi in regẽ/etiam dum eas requireret. Item
hec ſollicitudo debet eſſe in colligẽdo oues in vnitatẽ pacis ⁊
concordie. Eſa.xl.c. In brachio ſuo cõgregabit agnos. Uel
Pe.11. debet eſſe in educando ad paſcua. Ps. In loco paſcue ibi me
Ps.77. collocauit. Et alibi: Deduxit populũ ſuũ tanq; gregẽ i deſer/
to. Et alibi dicit. In manu moyſi ⁊ aaron.q.d. per miniſtros
ſuos h̃ facit. Itẽ debet eẽ in cuſtodiendo a feris.ſ. tyrannis ⁊
demonibus. Amos.iij.d. Quõ ſi eruat paſtor crura duo: aut
extremum auricule dextre: ſic eruent filij iſrael. Job.xxix.c.
Conterebam molas iniqui: ⁊ de dentibus eius auferebã pre/
dam. Uel ſollicitus debet eſſe cõtra fures. Geñ.xxxj.e. Ego
oẽ damnũ reddebã/ quicquid furto peribat a me exigebas

a fui. In itinerib⁹ ſepe/pericu/
b lis fluminũ/ piculis latronũ/
c periculis ex genere/periculis
d e ex gentib⁹/periculis in ciũita
te/periculis in ſolitudine/pe/
riculis i mari: periculis in fal
f g ſis fratrib⁹. In labore et erũ/
h na/in vigilijs multis. In fã/
me et ſiti/ in ieiunijs multis.
i In frigore et nuditate: preter
k l illa q̃ extrinſecus ſunt in tãn/
m n tia meã q̃tidianã: ſollicitudõ
o p omniũ eccleſiarũ. Quis infir
q r mat et ego nõ ifirmor? Quis
s t ſcãdalizatur: ⁊ egõ non vror?

die noctuq; eſtu vrgebar ⁊ gelu: fugiebatq; ſomn⁹ ab oculis
meis. p Quis infirmat. Oſtẽdit qualis eſt eius ſollici/
tudo. q Infirmat: habet tediũ benefaciendi. r Et ego
non infirmor: reputãdo illã infirmitatẽ eſſe meam: qꝛ tantũ
doleo ac ſi eſſet mea: Et completũ ẽ in apoſtolo ⁊ in ſanctis vi
ris illud mirabile quod ĩ aliquibus regionibus eſſe dicitur/ ꝙ
vir iacet in lecto loco vxoris ſue que peperit. Sed quare faci
ebat hoc ap̃ls: ipſe dicit cauſam.j.Cor.ix.d. Factus ſum in
firmus infirmis vt lucrifacerẽ infirmos.
Ro.xiiij.a. Infirmũ in fide aſſumite.
s Quis ſcandalizat: ruendo in pec/
catum: oſtendens ſe ad moleſtiã tribulati
onũ. Ecc̃j.xxxij.c. Qui querit legem re/
plebitur ab ea: et qui inſidioſe agit ſcãda/
lizabitur ab ea. t Et ego nõ vror.i.
doleo cõpatiendo ei per feruorem chari/
tatis: talis erat. Ps. Exit⁹ aquarũ dedu
xerũt oculi mei ꝛc. Et Hiere.ix.a. Quis †Ps.118.
dabit capiti meo aquã ꝛc.j.Machab.ij. 2.Theſ.3.b.
a. Ue mihi ad quid nat⁹ ſũ videre cõtri/
tionẽ populi mei ꝛc. Hiere.xxxj.c. Uox
in excelſo audita eſt ꝛc. Hiere.iiij.g. De/
ficit aĩa mea ꝓpter iterfectos. Ps. Defe Ps.118.
ctio tenuit me ꝓ peccatorib⁹. Uel. Ta/
beſcere me fecit zelus meus ꝛc. Hugo de 2.q.7.c.plerũ/
ſancto victore. Triplex eſt compaſſionis q.24.q.1.c.q̃
modus. Eſt dignior
hic: qui opus quod imitandũ eſt non Expoſitio
oſtẽdit. Hinc veritas dicit: Videãt ope/ Glo.
ra veſtra bona ꝛc. Sicut ſcriptũ eſt in Deut.xxv.a. Pro mẽ/
ſura peccati erit ⁊ plagarũ modus: ita dumtaxat vt quadra/
genarium numerum non excedat: ne fede laceratus ante ocu/
los tuos abeat frater tuus/ vel obeat verior littera: ⁊ non ꝙ
iudei ne immiſericordes videantur vnam ꝑcuſſionem dimit/
tebant. In ciuitate licaonia: qñ ſpiritum phytonem eiecit a
muliere: Act.xvj.c. Nocte ac die in profundo maris fui.i. in
alto mari detentus fui tẽpeſtate. Sed videtur ꝙ non tm̃ per
vnam noctem ⁊ diem fuerit detentus in tempeſtate maris: qꝛ
dicit in Act.xxvij.f. Rogabat paulus oẽs ſumere cibum/ di
cens: Decimaq̃rta die hodie ieiuni permanetis nihil accipiẽ/
tes: ꝓpter qđ rogo vos accipere cibum ꝛc. ergo multis dieb⁹
fuit in tempeſtate illa. Solutio: nõ oportet intelligi de iſta tẽ/
peſtate: de qua habet in actibus hoc quod dicitur hic: ſed ali
as fuit in tempeſtate. Uel etiam ad litteram ſicut ionas fuit in
profundo maris: ſic ⁊ apoſtolus licet non expreſſe hoc innue/
niatur. Uel ſm̃ quoſdam: apoſtolus in illa tempeſtate: de
qua loquitur in Act. cecidit de naue: ⁊ fuit vna nocte ⁊ die in
mari. Uel potius apoſtolus dicit ſe fuiſſe in illa tẽpeſtate vna
nocte ⁊ die: licet pluribus diebus ibidẽ fuerit: qꝛ in minori pe/
riculo fuerunt vltima die ⁊ nocte: cum tamen nihil fieret quod
adhuc cuperẽt. Unde hic videtur fallere illa regula: Cantabit Juuenal ſaty/ ra.10.
vacuus corã latrone viator. Qui erant vel a ſerpentibus: vt
Act.xxviij.a. Uipera a calore cum proceſſiſſet inuaſit manũ
eius. Lege eorum deſerta.i. regalibus. Ego ſi circũciſionẽ.
Gal.v.a. Primum querite regnum dei: Matth.vj.d. Inſtã
tia mea q̃tidiana: que nec vna hora remittit. Sed hec inſtãtia
vel ſollicitudo nihil aliud videt ꝙ̃ feruor charitatis: ſicut pa/
tet per id quod ſequitur in Glo. ergo feruor charitatis nõ re/
mittit. Cõtra. Apoc.iij.c. Utinã frigid⁹ aut calid⁹ eſſes: ſꝫ qꝛ
tepid⁹: ꝙ̃ tepor eſt i charitate. Solo: in apoſtolo nunq; remit
tebat charitas: ſꝫ ꝑuilegia paucoꝝ nõ ſũt trahẽda in exẽplũ.
Uel intelligit de illa radice que conſtat ꝙ nõ remittit. Quan/
do maior eſt charitas: tanto maiores ſunt plage. Sed he pla
ge non ſunt niſi dolor ⁊ compaſſio: ergo clauſtralis qui eſt in
contemplatione quaſi continua raro cogitat de peccatis alie/
nis: magis dolet de eis alius qui eſt inter peccatores: mino/
rem habet charitatẽ: quod falſum eſt. Solutio: intelligendũ
eſt de alijs circũſtantijs paribus: quia poteſt eſſe ꝙ maiores
habens charitatem/reputant oẽs eſſe bonos: vnde non dolet
de alienis peccatis: Alius autem qui conuerſatur inter pecca

mod⁹. Eſt quippe cõpaſſio: alia ex vitio: quãdo .ſ. affect⁹ alcui⁹ ex rephenſibili dolore tãgit: vbi illicito prius amore tenebat. Alia ex natura: qñ ex inſito ſibi affectu pietatis alius alienis erũnis cõdolet. Alia ex virtute quãdo ꝓpter deum alienis laboribus cõpatimur: cũ .ſ. vel iuſticiam pmi/ vel innocentiã affligi videmus. Prima culpabilis: ſecunda irrephenſibilis: tertia laudabilis.

a ⁋ Si gloriari. Aliqui hic incipiũt duodecimũ caplm: legatur tñ ꝓut de parte pcedentis capli: Si gloriari. Ita glorifico me: q ſic oportet: et reuera oportet ꝓpter vos/ ꝛ rephenſionẽ pſeudo. c ⁋ Gloriabor/ de eis: b ⁋ Que infirmitatis mee ſũt. Sꝫ q̃ eſt iſta gloria: Immo magna gloriatio eſt/ ſi infirmus facit qḋ fortis non põt. j. xij. c. Libenter gloriabor in infirmitatib⁹ meis ꝛc. Eccl. x. d. Qui gloriat in paupertate: quãto magis in ſubſtãtia: ꝛ qui gloriat i ſubſtãtia paupertatẽ vereat. Que infirmitatis mee ſunt. i. in tribulationib⁹ ꝓpter quarum perpeſſionẽ reputor infirmus. d ⁋ Deus ꝛ pater. Ecce vbi vera oſtendit que dixit: ꝛ q̃ dictur⁹ ꝛ q̃ſi incredibilia iuramẽto cõfirmat dicens: Deus/ oim. Et pat ꝛc. chriſti: e ⁋ Benedictus. Dañ. iij. e. Benedictus es dñe deus ꝛc. f ⁋ Damaſci. Glo. hic facit punctũ/ de⁹ ſcit q nõ mẽtior: in hoc q dicam de hoc qḋ mihi cõtingit: damaſci. E cõtra eccleſia ordinat cũ conſequẽti: vt ibi incipiat verſus/ damaſci pᵽoſit⁹. g ⁋ Prepoſit⁹ gẽtis arethe. i. q erat ſb aretha rege. h ⁋ Cuſtodiebat ciuitatẽ damaſenorũ. Damaſci: id eſt exiſtens in damaſco. i ⁋ Ut me cõprehenderet: q. d. ꝓpoſitus in ꝓpria pſona cuſtodiebat ciuitatẽ ne ego poſſem effugere. Act. ix. e. Cuſtodiebant portas die ac nocte vt interficerẽt eũ. Accipientes aũt diſcipuli eius ſubmittẽtes in ſporta. k ⁋ Per feneſtrã. Cõſimile. j. Reg. xix. c. Qḋ cũ nũciauit michol dauid ꝛc. niſi ſaluauer te nocte hac ꝛc. depoſuit eũ p feneſtrã. Joſue. ij. c. Dimiſit eos p funẽ de feneſtra. l ⁋ Et ſic effugi. Quid eſt q gloriatur apoſtolus de fuga: cũ hoc potius ſit ꝯfuſio bono militi. Solo: talis eſt parthica pugna: quia parthi fugiendo pugnãt melius. Paulus ergo gloriat de fuga quaſi oñe gen⁹ pliij expertus. Matth. x. c. Si vos pſecuti fuerint ꝛc. Greg⁹. Licẽter dicã o paule in celo iã chriſtũ ꝯſpicis ꝛ in terra hoiem fugis.

Expoſitio Glo. — tores: licet equalem vel minorẽ habet charitatem magis dolet: ſed ſi eque cogitaret vtiq magis doleret maiorẽ habens charitatem. Qꝫ paterna. ȝ. x. b. In ꝓmptu habentes vlciſci oẽm inobedientiã. Qꝫ materna: per cõpaſſionem. Uel in fide vel in aliq̃ virtute: ergo virtus poteſt minui. Contra. Charitas aut ꝓficit aut deficit. Preterea ſi diminuit nõ p mortale cõſtat: immo oino deſtruit: ergo per veniale: ergo per maius magis: ergo per tm̃ veniale tm̃: ergo tot poſſent q oino deficerent per ipſa. Solutio. Uirtus ſiue charitas dicitur minui q̃tum ad feruorẽ: et quia eius motus tepeſcit. Qua charitate ſcꝫ eis cõpatior. Cõtra. Cõpaſſio miſercordie eſt. Solo: charitas eſt: quia charitas generat compaſſionẽ hãc ꝛ miſericordiã: eo em̃ q proximũ diligo cõpatior ei. Oſſium q̃ ferũt carnem. Ro. xv. a. Debem⁹ nos firmiores ibecillitates infirmorum ſuſtinere. Pſ. 101. Oſſa mea ſicut in frixorio. Hoc eſt in Pſ. ſm aliam lrãm: vbi Glo. tantũ frigit bon⁹ quẽ amat. Threñ. j. c. De excelſo miſit ignẽ i oſſib⁹ meis ꝛ erudiuit me. Hiere. xx. c. Factus eſt in corde meo quaſi ignis eſtuans clauſuſq i oſſib⁹ meis. Sed ante non eſt neceſſariũ ſuffragiũ dei ꝛc. Ex hoc videtur q ſtatim in principio horarũ inutilit dicat: De⁹ in adiutoriũ meũ intende. Et q nulla ſit oratio illa: Tua nos q̃ſumus gr̃a ꝛ pueniat ꝛ ſequat. Solo: qḋ hic dr̃ intelligit de ſuffragio miraculoſo tm̃. Nec debet aliqs expectare diuinũ auxiliũ. Ex hoc patet q nõ eſt temptare deũ/ ſi offerant reliquie ꝯ incendiũ qñ nõ põt ei reſiſti alio mõ. ij. Parał. xx. c. Cũ ignoremus quid agere debeam⁹: hoc ſolũ habem⁹ reſidui/ vt ocu/

a Si gloriari oportet q̃ infirmi b tãtis mee ſunt gloriabor. De c us ꝛ pater dñi nr̃i ieſu chriſti d ſcit qui eſt bñdictus in ſecula e f g q nõ mentior. Damaſci pᵽoſitus gẽtis arethe regis cuſtodiebat ciuitatẽ damaſcenorũ h i vt mẽ cõprehẽderet: ꝛ p feneſtram in ſporta dimiſſus ſum k l p murũ: ꝛ ſic effugi man⁹ ei⁹.

Caplm. XII

m n o Si gloriari oportet: non expedit quidẽ.

los noſtros dirigam⁹ ad te. Mercẽnari⁹. Joh. x. b. Fugite in aliam. Matth. x. c. Et nota q eſt fuga mala: et fuga bona: et vtraq multipliciter. Fuga bona quedã eſt humilitat. Joh. vj. b. Jeſus aũt cũ audiſſet q vellent eũ rape in regẽ fugit in montẽ. Silr. j. Reg. x. d. de ſaule qñ debuit ſecũdo inungi in regẽ: ecce abſcõditus eſt domi. Itẽ eſt fuga pietatis. Matth. ij. c. Deportat⁹ eſt ieſus in egyptũ a matre: ne ipm interficiendo ſeipſos ſpũalit interficerent. Joh. viij. d. Jeſus aũt abſcondit ſe ꝛ exiuit de tẽplo. Itẽ eſt fuga cautele: ꝛ hec eſt quãdo ẽ pſonalis pſecutio marie. Matth. x. c. Si vos pſecuti fuerint in vna ciuitate fugite in aliã. Hoc mõ fugiebat helias iezabel. iij. Reg. xix. a. Itẽ ẽ fuga mala q̃dã ſupbie ſiue ꝯtemptus: ſic fugit Jonas j. a. a facie dñi. Oſee. xij. d. Fugit iacob in regionem ſyrie. Item eſt fuga humani timoris. Joh. x. b. Mercẽnarius videt lupum venientẽ ꝛ fugit. Ibi Glo. Fugit: qꝛ timuit: timuit qꝛ tpale magis eterno amauit. Item eſt fuga terroris mũdani. Prouerb. xxviij. a. Fugit impi⁹ nemine perſequente. Apl's ergo fugit cauſa cautele. Cõſeruis. Luc. xij. e. Quis putas eſt fidelis ſeru⁹ ꝛc. Ad loca munita: ſicut fecit beatus ſilueſter. De pſonali pſecutione habet. iiij. Reg. vj. g. Dixit heliſe⁹: nunqd ſcitis q fili⁹ homicide hũc miſerit vt pcidat caput meũ. Libent fugiſſet: qꝛ videbat illam pſecutionẽ eſſe perſonalẽ. ⁋ Expo. Cap. XII.

Si gloriari oportet. In fine pcedẽtis capli cõmẽdauit ſe p hec que paſſus eſt pro xp̃o: hic iterũ cõmẽdat ſe per hec que fecit ei deus ꝛ oſtendit. Diuiditur aũt hoc caplm in tres partes pncipales. In pma agit de apocalypſi ſua quã reuelauit ei deus: ſed ipe nõ ſcripſit ſicut ꝛ iohannes: tacuit quedã: vt habet Apoc. x. b. Signa que locuta ſunt ſeptẽ tonitrua/ ꝛ noli ea ſcribere. In ſecũda parte cõtra elationẽ mẽtis ſibi datũ ſtimulũ carnis: ibi: Ne magnitudo: ꝛ hec eſt infirmitas in qua gloriat cum vincit. In tertia parte excuſat ſe a iactãtia/ ꝛ accuſat eos qui eum coegerũt q eum cõmendaſſe debuiſſent aduerſus pſeudo: niſi immemores eſſent beneficiorũ: que breuiter eis rememorat: ꝛ hec pars incipit: ibi: Factus ſum inſipiẽs vos me coegiſtis ꝛc. Dic ergo: m ⁋ Si gloriari. i. ſi pter pdicta: q̃ cauſa ſũt gloriatiõis: adhuc. n ⁋ Oportet gloriari/ de aliqs. o Nõ expedit: q̃tũ ẽ ad ſubſtãtiã gloriatiõis: tñ ꝓpter veſtrã vtilitatem ꝛ pſeudo depreſſionem expedit. j. Cor. x. e. Omnia mihi licẽt: ſꝫ nõ oia expediũt. Sꝫ ſi nõ expedit: q̃re dicit:

Veniã aũt ad

m ⁋ Si gliari ꝛc. Ut pharao. Geñ. xl. a. Hoc matthe⁹ fecit Expoſitio ſx. a. Uidit hoiem ſedẽtẽ ad teloneũ. Et Johãnes. vlt. f. Ui Glo. dit illũ diſcipulũ quẽ diligebat. Moyſes: Nũeri. xij. a. Erat moyſes mitiſſim⁹ hoim. Lucas. vlt. b. loquit de ſeipſo qſi de alio/ de duob⁹ diſcipulis quoꝝ ipe fuit vn⁹. Inuſitatus. i. nõ ſm morem. In epła in q̃ mos eſt vt pſona loquẽs de ſe vt de ſe: non vt de alia loquatur. Conformem chriſto: Eſt cõformitas gratie in pſenti: ꝛ eſt alia glie in futuro. j. Joh. iij. a. Tũc ſimiles ei erimus. Maior in meritis/ quo ad numerum meritorum. Huiuſmodi hoiem: ſed ſumpſit hoiem ꝓpie aut ſynecdochice. ſ. ꝓ parte hois: ſi ꝓpie ꝓ homine in anima et corpe: ꝛ hoc ſciuit: ergo ſciuit q raptus fuit in anima ꝛ corpe: quid eſt ergo qḋ dicit: Neſcio: ſi pro aia tm̃: ꝛ hoc ſciuit ſicut dicit: ergo ſciuit aiam raptã extra corpus. Solo. Sciuit hoiem ꝓ aia tm̃: de q̃ ſciuit qñ rapta fuit: ſed vtrum ſola vel nõ ſola ſed cũ corpe ei⁹ in eo neſciuit. Bis aũt rapt⁹ fuit. In via: Act. ix. a. de quo hic. Et qñ factus eſt in extaſi in templo. Act. xxij. e. Utrũ oino mortuũ corp⁹ reliqrit. Credimus q aia exiſtẽs in corpe rapta fuerit p intuitũ mẽtis: corpus xp̃o ſuit qſi mortuũ nullo ſenſu vtens. Uñ ꝛ btũs Aug. narrat de quodã ſacerdote: qui q̃tienſcũq audiuit aliqḋ delectabile: p gaudio ſtatim quaſi mortuus erat: ꝛ appoſitũ ignẽ corpi non

ſentiebat: ꝛ qñ

a Ueniã aũt ad viſiones ⁊ re/
b uelationes dñi. Sciõ hõiem
c in chriſto añ annos q̃ttuorde
cim ſiue i corpe/ſiue extra cor
f pꝰ/neſcio:deꝰ ſcit:raptũ hmõi

a Veniam aũt: Solo. Nõ expedit mihi: ſed ꝓpter vos.
Phil.iij.a. Eadẽ vobis ſcribere mihi quidem nõ pigrũ: vo/
bis aũt nõ neceſſariũ. b Aũt.i.ſed:tamẽ. a Veniã: licet
nõ expediat: Non expedit eñi gl'iari ne euaneſcat ⁊ adnihilet
gr̃a. Eccl.xliij.b. Apti ſunt theſauri ⁊ euolauerũt nebule q̃ſi
aues. Secũda cauſa eſt/ne deuotio velut
pinguedo veniat ad os bulliẽtis olle. Ter
tia cauſa eſt: q2 tunc cito depꝺdat hõ. Eſa.
xxxix.c. Ecce dies veniẽt ⁊ auferent oĩa
q̃ in domo tua ſũt: dictũ eſt ezechie: poſt
q̃ oſtẽderat theſauros ſuos nũcijs nabu
chodonoſor. Greg.ᵒ Depꝺdari deſiderat
q̃ theſaurũ publice in via portat. Itẽ q2
ꝑ hoc diminuitur: etſi non oĩno amittat:
ſicut oleũ ad ventũ. Eſa.x.f. Computreſcet iugũ a facie olei.
Ecce oleo cõparat gr̃a. Numeri.xix.c. Vas qđ operculũ nõ
habet immundũ erit. c Scio hoĩem: de ſe loquit aplꝰs
q̃ſi de alio: qñ narrat ea q̃ ad ſuã laudẽ ꝑtinent: qñ aũt de pec
catis ſuis loquit de ſe vt de ſe. j. Timoth.j.c. Prius blaſphe
mus fui ⁊c̃. In hoc aũt ꝓmpti eſſe ad vituperiũ ⁊ laudes no/
ſtras occultare debemus. Prouer.xviij.c. Iuſtus ꝑus accu/
ſator eſt ſui q̃ꝫ de alio. Prouerb.xxvij.a. Laudet te alienus.
d hoiem in chriſto: manentẽ per ꝯformitatẽ: aliter nũq̃ꝫ
raptus fuiſſet vſqꝫ ad tertiũ cęlũ. Ioh.iij.b. Nemo aſcẽdit in
cęlũ ⁊c̃. e Añ annos q̃ttuordecim.i.q̃rtodecimo ãno
ante hoc tp̃s: ſicut illud Ioh.xij.a. Ante ſex dies paſche.i.ſe
xta die añ paſcha. Ecce q̃diu celauit apl's hãc tam magnã re
uelationẽ: ⁊ ad vltimũ q̃ſi coactus dixit. In quo inſtruit p̃ci/
pue religioſos: q̃ phantaſticas ⁊ diabolicas reuelationes ſibi
factas ſtatim volũt ꝓpalare. Eccl.xxxiiij.a. Sicut parturien
tis cor tuũ phantaſias patit ⁊c̃. Qñ qs dolet mẽbrũ aliqđ:
videt ei q̃ rapiat in infernũ: ⁊ ſic credit reuelationẽ ſibi factã.
Eccꝰ.v.a. Multas curas ſequunt ſomnia. Etſi accidat q̃ ſit
reuelatio a deo qui eã manifeſtat/eſt quaſi ꝓditor ſecretorum
dei. Eccl.xxvij.c. Qui denudat arcana amici fidem ꝑdit. Et
in eodẽ.b. Denudare amici myſteria: deſperatio eſt aĩe inuri/
lis. Prouer.xj.b. Qui ambulat fraudulenter ⁊c̃. Eccl.xxij.d.
Eſt cõcordatio ad amicũ excepto ⁊c̃. Neſcio ſi paulus neſcit
qui tamẽ ſenſit: quõ illud ꝑſcrutamur ꝑ argumenta: f Ra
ptum: qñ tribus diebꝰ fuit nõ manducãs neqꝫ bibens. Act.
ix.b. Vel Act.xxij.d. vbi dicit: Factũ ẽ aũt reuertẽti mihi in
hieruſalẽ ⁊ orãti
Expoſitio ſentiebat: et qñ ab extaſi redibat dicebat q̃ videbat ei q̃ eſſet
Glo. in quodã antro: ⁊ ibi quaſi a lõge audiebat voces. Mens eiꝰ
ſuperior pars rõnis. Igneũ a ſplendore: non a calore. Vñ di
Pſ.28. cit Baſilꝰ ſup illud: Vox dñi itercidẽtis flãmã ignis. Sic in/
tercidit vt ignis inferni habeat calorẽ: ⁊ nõ ſplendorẽ: Cęlum
aũt empyreũ. Helias.iiij. Reg.ij.b. Balthaſar. Dañ.v.b.
At ipm deũ in ſe nõ in aliqua figura videret: ergo vidit eũ fa/
cie ad faciẽ: ſic aĩe ſctoꝝ in patria. Cõtra. Exo.xxxiij.d. Nõ
videbit me hõ ⁊ viuet. Et Ioh.j.b. Deũ nemo vidit vnq̃ꝫ.
Hoc ſciebat aplus: q̃ tũc ſciebat q̃ aĩa fuit ſeparata a corpe.
Quid eſt q̃ qđ dicit. Siue in corpe: neſcio ⁊c̃. Preterea ſi vi/
dit deũ non in aliqua figura: quõ potuit narrare viſionẽ illam
cũ non remaneret res in memoria niſi ꝑ imagines et figuras.
Solo. Non viſione per ſpeciem in patria: ſed quadam media
viſione vidit deũ vt dicũt quidã: Sed dicimꝰ q̃ immo vidit
deũ ſicut ſancti vidẽt mõ. Et exponit illud: non videbit me hõ
et viuet.i. videndo me non vtet aliquo ſenſu corporeo. Ad il/
lud: quõ habuit in memoria poſt raptũ quę vidit: dicendum
q̃ talem habuit cognitionẽ de p̃euiſo/qualẽ habet cęcus na
tus de coloribus: de quibus ſcit multa loqui: q2 multa de eis
audiuit. Vel põt dici ſicut dicit Hieroꝰ in ꝓlogo. Apoc. de
Iohãne: qui res quas viderat/in ſimilitudinẽ poſtea trãſforma
uit: ſic paulus res quas vidit trãſtulit in ſimilitudinẽ nõ quia
ꝑ illas deũ a principio viderit: ſed vt eas in memoria retinẽs
nobis enarraret. Non imaginaliter.i. non per imaginẽ: ſed ꝑ
p̃ſentiam rem ipſa re. Occurrunt ⁊c̃. idem replicat ꝑ alia ṽba
ꝑ ſpm̃ hominis.i.ꝑ imaginẽ. Tertiũ vero illud q̃ dilectio intel
lecta ⁊c̃. Qui ergo nõ diligit nõ intelligit quid eſt dilectio: q2
non habet ipſam dilectionẽ apud ſe: niſi forte ꝑ auditum: ſicut
ſi aliquis diceret ignoranti vinum eſſe optimum potum: non
imaginaret vinũ: ſed ei ſimile: vt medonẽ ⁊ ceruiſiam: tñ cre/
deret ſe imaginare vinum. Sed cum hęc tertia viſio in qua co
gnoſcit dilectio ſeipſa ſit tertiũ cęlũ ſequit q̃ quicunqꝫ videt
dilectionẽ in ſe/rapiat ad tertium cęlum
ſicut et paulus. Videt etiã q̃ philoſophi
noticiã de deo habentes rapti fuerunt ad
tertiũ cęlum: q2 ſimiliter diſtinguunt tria
genera viſionis ſup illud Ro.j.c. Inuiſi 16.q.5.c. epiſcopi
bilia dei ⁊c̃. Et dicit Glo. q̃ de tertio ge/
nere viſionis eſt viſio quã commemorat
apl's. Nõ quęlibet viſio corpis đr cęlum
primũ: quia cęlũ đr a celando: ſed qñ ocu
lis corporeis videt qs aliquid qđ nõ videret alius ibidẽ exi/
ſtens: ⁊ ad eundẽ locũ radios oculoꝝ dirigẽs. Vñ viſio qua
videbat balthaſar parietẽ nõ erat cęlũ: ſed illa qua videbat lit
teras: ⁊ manũ ſcribentẽ/licet vtraqꝫ viſio rõne iſtrumẽti vidẽ
tis eſſet eiuſdẽ ſpeciei Similiter qñ per imagines videt aliqs
qđ per eaſdẽ nõ videret aliꝰ: illa viſio eſt ſm cęlũ. Itẽ quan/
do aliqua res ꝓpria ſui ipſius pręſentia videt ab aĩa: quę per
eandẽ ſui ipſius p̃ſentiam ab alio nõ videret tertiũ cęlũ eſt: et
ſic patet q̃ philoſophi nõ fuerũt rapti vſqꝫ ad tertiũ cęlũ: nec
ille qui videt dilectionẽ ſuam. Iã tamẽ ſignũ eſſe intelligeba/
tur: balthaſar eñi intelligebat q̃ ſcriptura illa ſignum erat ali/
cuius ſed cuius neſciebat. Ex mentis officio: ſupioris par/
tis rationis cernebat. Vnde Dañ.x.c. In viſione opus eſt
intelligentia. Redditis corporis ſenſibus.i. vſu ſenſuũ. Pe/
trus Act.x.b. Fide erat affectus: quia nondum ſciebat quid
per hoc q̃ reptilia comedere p̃cipiebat/ſignificaret. Intelle/
xit: quia dominꝰ illuminauit intellectum petri vt per hoc in/
telligeret q̃ deberet incorporare gentes eccleſię. Hac viſio/
ne/quę dicit itellectualis ea cernunt ⁊c̃. ita ⁊ charitas/gratia
pax. Gal.v.d. Sed quicunqꝫ habet charitatem habet vel vi/
det eam pręſentẽ apud ſe: non per aliam formam corpoꝝ ſimi
lem: ergo omnis qui habet charitatem incenſam videt eam in
ſe: ⁊ ita ſcit ſe habere charitatẽ qđ iterũ videt: qđ dicit Augꝰ:
Quicunqꝫ habet fidẽ/ſcit ſe habere fidem: ergo eadẽ ratiõe:
quicunqꝫ habet charitatẽ. Sed contra Eccꝰ.ix.a. Nemo ſcit
⁊c̃. Et.j. Cor.iiij.a. Nihil mihi ꝯſcius ſum ⁊c̃. ergo apoſto/
lus neſciebat ſe habere charitatem: cõſtat tamen q̃ habebat.
Solutio: nõ ſequitur: videt charitatem apud ſe eſſe pręſentẽ:
ergo cognoſcat ſe habere charitatem: ſicut iſte cognoſcit hunc
venientem qui eſt coriſcus: non tamen cognoſcit coriſcũ veni
entem: Etſi ego video charitatẽ in me: neſcio tamẽ q̃ ſit cha/
ritas: quia inquãtũ eſt charitas: nõ eſt pręſens apud animã:
ſed ratione horum deum ꝓpter ſe ⁊ ſuper omnia ⁊ alia ꝓpter
deum diligenda quę nõ ſunt paſſiones animę. Vnde nõ ſunt
hic per ſuã ipſius pręſentiã apud animã: licet etiã dictet ratio
q̃ deus diligẽdus eſt ꝓpter ſe et ſuper omnia: ſicut ratio natu/
ralis dictat hominẽ non eſſe interficiendum: tamen hic nõ eſt
paſſio pręſens in anima: Nec eſt ſimile de fide: q2 fides dicit
quantũcunqꝫ credulitatẽ: charitas autem nõ dicit quantam/
cunqꝫ dilectionẽ. Propinquatur/per aſſimilationem. Et ipſe
deus: intelligit ſcꝫ. Per ſeipſum pręſens animę/ ibi virtutes
animę nõ ſunt operoſę ac laborioſę in patria: ⁊ ideo nõ dicũ/
tur ꝓut ibi ſunt proprie virtutes/ſed magis gloria. Sed ſm
hoc videt q̃ pro nihilo ſunt ibi virtutes: quia ſi nõ ſunt ope/
roſę: ſunt ocioſę. Solutio/per hoc quod dicitur q̃ ibi nõ ſunt
operoſę non excluditur quin habeant motus ſuos. Dicit eñi
operoſum ꝓut contemplationi reſpondet quaſi ex oppoſito.
Sic ergo ṽtutes nõ ſunt ibi operoſę.i. nõ habent motus qua
les in actiua vita: tamẽ ibi nulla virtus ẽ quę nõ habeat opus
contemplationis: vt ibi eſt. De patientia ṽo dubitatur quem
vſum ibi habeat. Vna.i. maxima. Tota virtꝰ eſt amare qđ vi
deas: ex hoc videtur q̃ ibi erit ſola charitas. Summa fęlici/
tas habere qđ amas. Ex hoc videt q̃ aliquid ſuccedet ſpei.
Item quid eſt aliud habere deũ q̃ꝫ videre eum: ergo ſumma
fęlicitas eſt videre qđ amat. Contra hoc quod nõ erit ibi niſi
charitas habet ſuper Exo.xxviij. ibi dicit: q̃ ibi erunt quat/

 tuor virtutes

☞ hierſalẽ ⁊ orãti in tẽplo fieri me in ſtupore mẽtis. a ❡Uſq ad tertiũ celũ. Hoc quinq modis exponit in Glo. ſicut pa
tet. b ❡Raptus eſt in paradiſum. Ad qd addit hoc:
nonne idẽ eſt qd tertiũ celũ? Solõ. Dicit Beda ſup pncipiũ
Geñ. qꝫ quattuor ſunt celi: aereum: ethereũ: firmamentũ: ce/
lũ empyreũ / a pma
creatione angelis re/
pletũ: Et ideo ne cũ
dixit: Raptus eſt
vſq ad tertiũ ce/
lũ / intelligeret firma
mẽtũ: addit paradi
ſuꝫ. q. d. de illo celo
itelligo. Uel põt dici

a vſq ad tertiũ celũ. Et ſcio hu
iuſmodi hoiem ſiue in corpo/
re ſiue extra corpꝰ / neſcio: de/
b us ſcit / qm raptus eſt in para
c diſum: ⁊ audiuit arcana ver/
d ba que nõ licet homini loqui.
e f Pro hmõi gloriabor: p me
g aũt nihil niſi i infirmitatibꝰ me
is. Nã etſi voluero gloriari:
h nõ ero inſipiẽs: vitatẽ eñ di/

qꝫ paradiſũ appellat viſionẽ dei: i qua excellẽs eſt delectatio:
⁊ gaudium in cõparatione ad delectationẽ de viſione angelo
rum ⁊ ſanctarũ animaꝝ. Raptꝰ eſt: nõ dicit ductus: Neſcit
eñ tarda rerũ molimina ſpũſſancti gra: vt dicit Glo. ſuper
Act. Sic e Act. viij. g. Spũs dñi rapuit phlippũ. j. Theſſal.
iiij. d. Simĩr rapiemur obuiã chriſto. c ❡Arcana. Eſa. xxiiij
. c. Secretũ meum mihi ⁊c. Prouer. xxv. c. Secretũ extra/
neo ne reueles. d ❡Nõ licet. Lucanꝰ. Nec tñ pdere nati. e
❡Que nõ licet hoi loq / carnali. ſ. q nõ põt cape. j. Cor. iij.
a. Nonne hoies eſtis: ⁊ ſm carnẽ ãbulatis? Dicit aũt Chryſ.
qꝫ timotheo ⁊ tito ⁊ illis maioribꝰ reuelauit. Uñ. ij. Timoth.
ij. a. Que audiſti a me p multos teſtes hoc cõmẽda fidelibus
⁊c. e ❡Pro hmõi gloriabor. i. p talibꝰ viſionibꝰ vel reue
lationibꝰ. f ❡Pro me aũt. i. p genere. g ❡Nihil niſi in
i firmitatibꝰ. i. tribulationibꝰ quas patior in parte infirma
ſcꝫ i corpore. h ❡Ueritatẽ eñ dicã: dicẽdo hec mihi fuiſ
ſe reuelata. Uel / Gloriabor i infirmitatibꝰ. Nam ⁊c.
☞ Parco autem

Expoſitio Glo. ⁊ tuor virtutes cardinales. Solõ: ois virtus eſt gratia ⁊ amor:
ſed virtus eſt inqꝫtum munit nos: ſed nõ erit ibi gra inqꝫtum
nos facit gratos: amor eſt put nos facit adherere inqꝫtum de
lectabili: ſic ibi erit: ⁊ ideo dr: tota virtꝰ eſt amare qd videas:
nec excludit qꝫ ibi nõ ſint alie virtutes: qꝛ hoc mõ ois virtus
eſt amor. Ad aliud dicendũ qꝫ illud qd ſuccedet fidei ⁊ ſpei idẽ
eſt: mõ eñ ſpero habiturũ deũ: habere aũt eũ nihil aliud eſt
qꝫ videre ⁊ diligere ipſum. Ut in ſina a moyſe. ſ. Exod. xix. a.
et. iij. a. in rubo ergo deus aliqñ videtur per corpalẽ viſio/
nem. Sed contra. ſ. dictũ eſt qꝫ tertia viſione videnẽ res que
non habẽt imagines ſui ſiles: que nõ ſũt qd ipe eſt: ⁊ talis res
eſt deꝰ: ergo deꝰ nõ videt p aliqd qd non ſit idẽ quod ipe: er/
go nõ videt p corpalẽ viſionẽ. Solõ: deus dr videri p ignẽ in
rubo: non per aliquã ſimilitudinẽ: ſed p rem ipam q aliq mõ
dei eſt veſtigiũ: ſicut vnũ ſimiliũ videt p aliud: non qꝛ vnũ ſit
imago alterius. Eſaias. vj. a. Uidit dñm ſedẽtẽ: et h videbat vi
ſione imaginaria. Johãnes in apocalypſi. j. c. Per ſpẽm. i. p
ipm q e ſua ſpẽs: ⁊ ſua pulchritudo. Propt illã iquã viſionẽ
aſſequẽdã. Ois labor ſuſcipit ⁊c. potuit moyſes: Exo. xxxiij.
c. Oſtẽde mihi faciẽ tuã: Facie ad faciẽ eñ locutꝰ erat ⁊c. Et
ſic vidit eũ apls: vt dicit Glo. ergo apls vidit dñm facie ad fa
ciem. Uñ etiã ſup illud Exodi. Facie ad faciẽ: dicit Interliñ.
id e apta viſione: ergo petebat qꝫ videret gliam dei: ⁊ ſic vidit
eũ apls vt hic dr: ſed vidit eũ facie ad faciẽ: cũ latera ciuitatis
ſint equalia: ergo quãta fuit eius viſio / tãta ⁊ charitas: ſed viſio
illa fuit talis / qualis eſt angeloꝝ viſio: qꝛ facie ad faciẽ: ergo
apls in illo raptu tantã habuit charitatẽ: quantã habẽt ange/
li: ſed conſtat qꝫ tantã nõ habuit poſt raptũ: ergo charitas eiꝰ
diminuta fuit ⁊ ſine peccato. Ex q videt qꝫ deꝰ iniuſte egerit
cũ eo. Solõ: apls vidit reuera facie ad faciem: moyſes aũt dr
eũ vidiſſe facie ad faciẽ. i. familiariter. Unde ibi i Glo. ſm opi
nionẽ iudeoꝝ loquit ſcriptura: cũ p ſubiectã creaturam. i. p an
gelũ ⁊ nubẽ loqret. Sꝫ quid eſt ergo qd dicit Interliñ. i. ap/
ta viſione: intelligendũ eſt ad cõparationẽ cognitionis alioꝝ.
Ad aliud qd dicit / qꝫ diminuta fuit charitas apli: verũ eſt qd
datũ fuit ad tempus tñ: vt tantã haberet charitatem / quantã
habẽt angeli: nec tamẽ iniuſte egit dñs cũ illo quãdo ei ſubtra
xit: qꝛ non erat adhuc ei debita: ſed ex gra quaſi oſtẽſa: ſicut ſi
operario vinee tradat dñs vnicũ denariũ / ad oſtẽdẽdũ in pn

cipio laboris qꝫ debet hre finẽ laboris: ſꝫ ei ſubtrahit poſt do
nec in finẽ laboris non iniuſte agit cum eo dñs. Ubi. i. in qua
claritate ſpei ⁊c. Sed nõne adhuc chriſtus mortalis viuebat
in iſtis ſenſibus: tamẽ deũ videbat in ſumma claritate. Item
ſm hoc cum apoſtolus viderit eum in illa claritate non erat in
iſtis ſenſibus: g erat
anima extra corpus.
Preterea / nõne ſcti
glorificati videbunt B
eũ in iſtis ſenſibus.
Solõ: li / iſtis / dic ac
cidens vel ſubſtanti/
am. Si accidens vt
dicat: in iſtis ſenſibꝰ
. i. in talibꝰ falſa e: ſi aũt ſubſtãtiã: va eſt. Sic ſoluit qd obijcit
de ſctis: de chriſto: Dicẽdũ: videbat deũ ſine iſtis ſenſibꝰ. i. ſi
ne adminiculo coꝝ: ⁊ paulꝰ ſimilit. Pñs eccl'ia paradiſus dr:
Cañ. iiij. d. Paradiſus maloꝝ punicoꝝ: Scdm h dr michael
ppoſitꝰ paradiſi. Sꝫ an i corpore. Sꝫ aut aia erat in corpore
aut extra corpus. Si extra / g erat in ſtatu glorificatarũ anima
rum. Sed ſi hoc: quõ reuocata fuit ad erũnas huiꝰ ſeculi ſi/
ne peccato ſuo. Si dicas qꝫ non fuit glorificata / ſed erat paſſi
bilis ſicut dum erat in corpore: ergo nec melius vidit deũ qꝫ
alia: qd falſuꝫ eſt: ergo glorificata fuit: ſed quõ rapta fuit ſine
corpore? Solutio: fuit rapta tñ per mentis intuitum. Tunc
enim apoſtolus non vixit homo ⁊c. et hoc modo raptus fuit
paulus ad tertiũ celum. Sed ſm hoc videt qꝫ quilibet poſſit
rapi ad tertium: quãdo vult videre deum ſicut eſt: vt ſi ſepa/
ret ſe anima ab omni ſenſu ſẽſibili ſicut ille q dicebat: Renuit Pſ. 76.
cõſolari aia mea: memor fui tui ⁊c. ſed hoc põt qlibet: nec vi/
detur magnũ qꝫ paulus. Solõ: etſi hõ ſeparet ſe ab omni ſen
ſu ⁊ imagine: nõ tamẽ videt facie ad faciẽ: licet dicat Augꝰ in
libro de quãtitate anime qꝫ in ↄtemplatione videt anima pul
chritudinem per pulchritudinẽ qꝛ adhuc videt eã per imagi/
nationẽ: ſed tñ intenta eſt pulchritudini illi qꝫ videt ei qꝫ vi/
deat eã non per imaginẽ de qua nõ cogitat: nec etiã de ipſa: ⁊
tũc defecit in ſalutare ſuum: Sicut narciſcus ſe p imaginẽ cõ/
prehendens: qꝫ eſſet imago nullo modo cogitabat. In hoc
autem raptu pauli plus fuit: quia omnino alterata fuit eiꝰ ani
ma a rebus: vt nec etiã per aliquã ſimilitudinem deum vide/
ret. Tres ordines: id eſt hierarchias. Nõ licet homini loqui.
Contra: licet nobis loqui de notionibus de trinitate perſona
rum: de vnitate eſſentie: et conſtat qꝫ nulla excellentiora: ergo
nulla ſunt de quibus nõ liceat nobis loqui. Itẽ ſuper illud. j.
Cor. iij. a. Lac dedi vobis potum non eſcam: dicit Glo. nul
la videt neceſſitas: vt aliqua ſecreta doctrine taceantur fideli
bus / ſeorſum dicenda maioribus. Sed contra Matth. ix. b.
Neq mittunt vinũ nouũ in vtres veteres. Glo. Noue vite
myſteria non ſunt omittenda mentibꝰ fide innouatis. Pre
terea dicit apoſtolus: Lac dedi vobis potũ non eſcã: ſed hec
myſteria ſunt eſca: ⁊ non fecit niſi qd debuit: ergo non debuit
reuelare hmõi ſecreta. Solutio: que non licet homini loqui:
duplex eſt: ſi li / hoi / determinet li / licet / falſa eſt: ſi li / loqui / ve/
ra. Non licet eñ arcana dei homini loqui ppter multas cau Nõ licet ... na dei ... multas ca...
ſas. Una eſt indignitas hominis. Matth. vij. a. Nolite mar
garitas ſpargere ante porcos. Eſa. v. a. Mandabo nubibus
meis ne pluant ⁊c. Alia eſt audientiũ incapacitas. Joh. xvj.
c. Adhuc habeo multa vobis dicere ⁊c. Tertia cauſa eſt de
fectus verborum: quia non poſſunt inueniri verba ad exhibẽ
da dei ſecreta: quod ſignificatũ eſt Exo. iiij. c. vbi dicit moy/
ſes ſe factum impeditioris lingue ex quo incepit loqui cum
deo: expedite tamẽ loquebat ſcientias egyptioꝝ. Nõ licet er
go homini loqui ſecreta dei: quia modos neſciret exprimere.
Unde Eſa. liij. c. Generationem eius quis enarrabit ⁊c. idẽ
modum generationis eius. Pro huiuſmodi homie. Sed nõ/
ne fuit idem homo ante ⁊ poſt. Solutio. Pro huiuſmodi ho
mine. i. pro gratia reuelationis data fuit homini. Cum enim
quiſq bene pfecerit ⁊c. Unde pſius. Cum bene pugnaris cũ
ceteris nec inde vincere. Aſt dãnoſa magis ſola ſupbia reſtat.
Uñ Job. Poſtq multa dixit de diabolo: vltimo dicit: Ipe
eſt rex ſup oẽs filios ſuperbie: qꝛ ſuperbia eſt vitiũ qd reſtat
⁊ incendium: ſed

a cam. Parcō aūt ne quis me exiſtimet ſupra id qō videt in me: aut audit aliquid ex me. b Et nē magnitudo reuelatio- c nū extollat me: dātus eſt mi- d hi ſtimulus carnis mee ångelus ſathane q̄ me colaphiçet. e f Propter qō tēr dn̄m rogāui/ vt diſcederet a me/ ⁊ dixit mihi: Sufficit tibi gratia mea. g Nā virt⁹ in infirmitāte ꝑfici-

a Parco aūt. q. d. nō oīa dico ſicut fatuus. Prouer. xj. b. Uir prudēs tacebit. Eodē. xxix. b. Totū ſpm̄ ſuū ꝓferet ſtultus: ſapiens differt ⁊ reſeruat in poſterū. Greg⁹. Habebat adhuc aliqͩ de ſe dicere q̄ parcit dicere. Et. j. b. Loquēdo eruditur vitā eruditoꝝ: tacēdo cuſtodiuit ſuā. Sup id. Act. xxviij. b. Quando nō leſit eū vipa adorauerūt quaſi deum.

b Et ne magnitudo reuelationū me extollat: nō ꝑ cām ſed per occaſionē. Et eſt argumentū ꝙ reuelatio inflat ſicut ſciētia acqſita. j. Cor. viij. a. Sciētia inflat ⁊c̄. Abdie. j. a. Superbia cordis tui extulit te habitantē in ſciſſuris petre: exaltantem ſolium ſuum. Ezech. vij. c. Floruit virga: germinauit ſupbia. Virga floret qn̄ alicui dat baculus paſtoralis vt fructū faciat: ſicut ex flore ſperat fructus. In cuius ſignū virga aaron floruit in cōſummatione ſacerdotij eius: Numeri. xvij. c. Sed florente virga fructificat ſupbia: q꞉ vbi ſperabat prius fructus operis: inuenit vitium elationis: q꞉ qui habitabāt in ſciſſuris petre: vel potius habitare videbant quādo ꝓmouent exaltant ſoliū: q꞉ cremento dignitatum ſtudent non ſaluti animarū. Sciſſure petrarū ſunt paſſiones ſanctoꝝ: vigilie diſcipline clauſtralīū: Talib⁹ eñ abſcidūtur ab amore mundi. Inter has petras anthonomatice dicit chriſtus petra. j. Cor. x. a. Eſa. liij. c. Qui abſciſus eſt de terra viuentium. Item Eſa. lj. a. Attendite ad petrā de q̄ abſciſi eſtis ⁊c̄. Hoc pōt dici de clauſtralibus ꝓmotis ꝙ attendant ad ꝯuerſationē illoꝝ fratrum a quib⁹ aſſumpti ſunt. Nota ꝙ fruct⁹ virge aaron fuerūt amygdala que ſunt cibus infirmorum: ſic fructus virge paſtoralis debet eſſe opus pietatis.

c Datus eſt mihi ſtimulus. Hiero⁹. ſuper epl'am ad Galathas dicit: ꝙ dolor fuit capitis. Aliter dicit ꝙ temptatio fuit de ſancta tecla quā bapticauerat. Ro. vij. c. Non habitat in me: hoc eſt in carne mea bonū. Hiero⁹. in epl'a ad oceanum: Tecla poſt tēptationē paſſionis antiochie cū paulo ꝓhibet pergere. Nemo eñ miles cū vxore vadit in bellū. Tertio dr̄ dolor lateris ſiue iliaca paſſio. Quarto tormēta tyrānoꝝ ⁊ ꝑſecutio ⁊ inopia rerū. j. Cor. iiij. c. Eſurimus ⁊ ſitimus ⁊ nudi ſumus ⁊ colaphis cedimur ⁊c̄.

d Angelus ſathane: Quid faciet ipſe ſathanas qn̄ ſoluet: ſi angel⁹ ei⁹ tātū apl'm ⁊ poſt tātas reuelatiōes cōcuſſit. Uel angel⁹ ſathane: intrāſitiue. Igit in paradiſū duceris/ ⁊ a ſathane angelo tēptaris. Itē Greg⁹. Mandendū quippe/ ſed nō deglutiendū acceperat paulum: qn̄ illū poſt tot reuelationū ſublimia: ſtimul⁹ carnis agitabat. Et infra. Qui elatus perire poterat/ temptatus eſt ne periret tēptatio: ergo illa non vorago vitioꝝ: ſed cuſtodia meritoꝝ fuit.

e Ter: qſi multotiēs: Sic ſumit finitū ꝓ infinito. Sol. Matth. xviij. c. Nō dico tibi ſepties: ſ vſqꝫ ſeptuagieſſepties ⁊c̄.

f Rogaui: Quare pͥma vice nō rn̄dit ei dn̄s: Rn̄deo: vt ꝓbaret inſtātiā ei⁹. Ro. xij. c. Orōni inſtātes.

g Uirtus i infirmitate ꝑficit. i. ꝑ tribulatiōes ⁊ tēptatiōes. Un̄ Matth. v. a. Poſt oēs btitudines enumeratas addit: Beati qui perſecutionē patiunt. Ibi Glo. Octauo redit ad caput

Expoſitio Glo. incendiū. Sed propter aliud miſſus eſt a deo ⁊c̄. Job. xl. d. Nunqd faciet pactū tecum aut accipies eū ſeruum ſempiternū: Et loquit de diabolo: ibi Greg⁹: Tēptandi licētia pactū dn̄i cū diabolo vocat: in qua ⁊ deſideriū tēptātis agit: ⁊ voluntas dei implet. Nam volēs tēptat diabolus: ſed tēptando neſciēs purgat ⁊ ꝓbat: ⁊ ita cum dn̄o ſeruus efficitur: Unde Bern. Jocundū dei iudiciū eſt: ꝙ ille antiquus malleator humiliū coronas eis neſci⁹ fabricat perpetuas. Per eum tradebat iniuſtos ipſi ſathane vt habet. j. Cor. v. b. Niſi permiſſi. Unde diabol⁹ dicit dn̄o: Mitte manū tuā. i. laxa mihi habenas: Job. j. b. Ego humane timēs: ergo rogauit ex humano timore ſtimulū a ſe remoueri: ſed humanus timor eſt peccatum: ergo rogādo ſic peccauit. Solutio habetur ſtatim poſt. Ter rogaui ⁊c̄. Uidet ꝙ indiſcrete petierit: Nā ſup illud Jacobi. j. a. Poſtulet aūt in fide nihil heſitans: dicit Glo. Non omni iuſto dat quod petit: ſi cōtra ſalutē ſuā petat: ſicut paulus: cui dictū eſt: Sufficit tibi gr̄a mea: ergo indiſcrete petebat. Ex hoc etiam videtur ꝙ peccauit hoc petendo: q꞉ cōtra ſalutē ſuam petijt. Item. j. Joh. v. c. Scimus ꝙ audit quicquid petierimus ⁊c̄. Glo. Si volūtas noſtra per ignorantiā a voluntate dei recedit: bona volūtas dei noſtrā ſtulticiā corrigit: vt in paulo contigit: ergo ſtulte rogauit ⁊ petijt. Itē Ro. viij. e. Qui ſcrutatur corda ſcit quid deſideret ſpūs. Glo. Scit. i. approbat: ⁊ implet quod deſideret ſpūs. i. qō deſiderare facit. Sed hoc qō rogauit apl's: nō impleuit ſpūſanct⁹: ergo non faciebat eū hoc petere: ergo illa petitio nō fuit a ſpūſancto: ergo aut fuit peccatū aut indifferēs: qō videtur ex eo ꝙ non approbauit: ergo indiſcreta fuit. Sꝫ ꝯtra. Btūs q̄ tenebit ⁊ allidet paruulos ſuos ad petrā. Glo. Paruuli ſunt motus ꝓmi in ſe: ergo ⁊ qui petit deſtructionē eoꝝ bene facit: ergo apl's bene petijt petēdo eoꝝ deſtructionē. Preterea: nōne bene ⁊ diſcrete petit qui timens lapſum petit ne labat: ergo apl's bene petijt: Preterea: ſi ⁊ indiſcrete petijt remotionē ſtimuli: aut q꞉ ſtimul⁹ erat ei occaſio ſalutis: aut quia hoc petendo petebat cōtra voluntatē dei. Si primo modo: ſic null⁹ debet petere etiā ne cadat in mortali peccato: q꞉ qōlibet peccatum mortale eſt occaſio ſalutis. Ro. viij. e. Omnia cooperant in bonum ⁊c̄. Sed quia petebat cōtrariū voluntati diuine: ergo indiſcrete fecit abraam volens interficere filiū ſuum/ cū hoc eſſet cōtrariū voluntati dei. Preterea: iſte ſtimul⁹ aut erat vexatio exterior: aut incentiuū libidinis: Si vexatio exterior: ⁊ dicis ꝙ indiſcrete petijt: ergo et qui petit vt ſanetur ab egritudine: vt ſubueniat terre ſancte: indiſcrete petit: quod falſum eſt: ergo nec apoſtolus: quia conſtat ꝙ petebat remoueri ſtimulum: vt deo liberius militaret. Si ſumitur pro incentiuo libidinis conſtat ꝙ bene petijt: quia ne caderet per peccatuꝫ luxurie. Preterea: petijt pie pro ſe: per ſe veniat et ad ſalutem: quia ſtimul⁹ mouebat eum ad peccatū: et ita contra ſalutē exaudiri debuit: ergo ⁊c̄. Solutio: ſtimulus erat ei occaſio ſalutis. Ad illud Roma. Omnia cooperantur in bonū: dicendum ꝙ quedam cooperantur in bonum: et non ſunt in bonum. i. ſunt occaſio boni: ſed nullo modo cauſa talia ſūt peccata: de talibus eſt bonum ſemper petere vt amoueantur: Quedā aūt cooperant in bonum: ⁊ ſunt in bonum: aut vt cauſa neceſſaria: cuiuſmodi ſunt ꝟtutes ⁊ opa eoꝝ: ⁊ talia petere amoueri peccatū eſt. Semꝑ autē ſunt in bonum: vt quaſi motiua ⁊ ſtimulans ⁊ exercens ad humiliationem. Talis erat temptatio: de talibus etiam poſſumus petere meritorie vt amoueantur. Per ſtimulum ergo intelligitur temptatio exterior: etſi de aliquo poſſit petere ꝙ amoueatur: non tamen de omni: quia dicit Job. vij. a. Militia eſt vita hominis. Ad illud ergo: Beat⁹ qui tenebit: verū eſt ꝙ bonū eſt primis motibus occurrere. Sed hec temptatio diaboli non erat de primis motibus. Et nota etiā ꝙ meruit apoſtolus hoc petendo. Ad illud humane timens ⁊c̄. dicit ꝙ humane timere proprie ſumptū eſt ſalutem petere: ꝑponere ſpiritualib⁹: ſed dicit hic humane timere. i. fragilitatē ſuam timere: qō nō eſt pctm̄. Ad aliud: contra ſalutem ſuam petijt. i. illud qō erat impedimentum ſalutis ſue: ſed tamen hoc neſciebat: ⁊ ideo non peccauit. Ad illud ſtulta erat eius voluntas. i. nō erat diſcreta: tn̄ petendo meruit. Ad illud: approbat ⁊ adimplet: qō deſiderare facit ſi li/ quod/ eſt nomen: falſa eſt: ſi cōiunctio vera. i. ſpirituſſanctus approbat ꝙ aliquis deſideret. Ad illud: Jam dictum eſt ꝙ ſtimulus ille eſt vexatio exterior: et meruit petendo eius amotionem: licet non expediret. Epicemya. i. emplaſtrum: ab epi/ quod eſt ſupra: et theſis quod eſt poſitio. Exauditur diabolus: id eſt ad exitum auditur: q꞉ deſiderabat habere poteſtatē colaphiçandi paulum et iob. Deus iratus dat: Exodi. xvj. a. j. Reg. vij. b. Pro peccato deo. i. a deo.

C De cōſe. diſ. 2. c. et ſancta. 23. q. 5. ꝯ. ſi paul⁹. 5. q. 5. c. nō oīs

† Pſ. 136.

¶ dit ad caput: q2 in qualibet debet poni: ſic beati pauperes: ꝑ ſecutionē patiunt: ꝛ ſic de alijs: ꝑſecutio em̄ conſummatio eſt omniū. a ¶ Libenter igiť gloriabor in infirmitatib⁹: ex q̄ virtus perficiť: in infirmitatibus. c ¶ Ut virtus chriſti / data a chriſto.

b ¶ Inhabitet. i. vt gr̄a chriſti cōfirmeť: Gloriādū eſt aūt in īfirmitatib⁹ / ad lr̄a3 ꝛ tribulationib⁹ propter tredecim rōnes q̄ valēt ad infirmorū

a tur. Libenter igiť gloriabor in
b infirmitatib⁹ meis / vt inhabi-
c d tet in me virtus chriſti. Prō-
e pter qd̄ placeo mihi i infirmi-
f tatibus meis / in cōtumelijs.
g in neceſſitatibus / in perſecuti
i onib⁹ / in anguſtijs ꝓ chriſtō:
k l Cū ēm̄ īfirmor tūc potēs ſū.

ſalutē ꝛ tribulatoꝝ. Prima ē: q2 ſanat a p̄teritis pctīs. Eccs. x. a. Curatio ceſſare faciet pctā maxima. Prouerb. xx. d. Liuor vulneris abſterget mala. Vn̄ btūs Greg⁹. de beato Benedicto: qui cū tēptationē haberet ꝓiecit ſe in ſpinis: dicit. Uulnere corpis ſanauit vulnus mentis. Et ideo qui ſunt iuxta mare equos ſcabioſos inducunt in illud vt ſalſedine deſicceť ſcabies ꝛ cadat: Et iō Ionas q2 dormiebat in ſentina. i. pctōꝝ fetore: miſſus eſt in mare vt ſanareť a pctīs. Itē q2 facit cauere a pctīs futuris quaſi cautela quedā. Eccl. xj. d. Malitie vnius hore ꝛc. Eccl. xxx. a. Qui diligit filiū aſſiduat illi flagella. Et nota ꝙ dicit Ariſtoteles ꝙ eq̄rū libido illis tonſis reꝓmiť: et catti libido ꝑuſtionē pellis. Tertia rō ē ſolutio debiti. Ezech. iiij. b. dic Diē inquā ꝓ anno dedi tibi. Et poſt ſubiūgit. Ecce circūdedi te vinculis egritudinis. ſ. vt nō mouearis ad peccatum ꝛ nō conuertes te a latere in latus donec compleant dies obſidionis tue. Qn̄ em̄ quis infirmatur obſeſſum eſt caſtrum corpis ei⁹ a morte. Et aquā in menſurā bibes. q. d. infirm⁹ es non debes bibere vinum ꝛc. Sed ꝓus dicit in ſolacio ei dn̄s: Diem dedi tibi pro anno. Quarta ratio eſt quia corporales egritudines ſigna ſunt ꝙ infirmus poſſit ſanari ab infirmitate ſpūali: q2 medicus tam prudens ꝛ fidelis ſicut eſt dn̄s: manū ſuā apponit: alioquin. ſ. eſſet deſperatio: ſi manū nō apponeret. Eccl. xxxviij. a. Altiſſimus de terra creauit medicinā. i. de corpe qd̄ eſt fons omniū egritudinū: egritudinē que eſt medicina aīe: ꝛ vir prudēs nō abhorrebit eam. A ligno dulcorabiť aq̄. Tangit qd̄ habeť Exo. xv. d. Eccl. xxxviij. b. Da locū medico. q. d. noli murmurare in egritudine tua. Sed cōqueritur dominus: Eſa. j. a. Super quo percutiā vos vltra: addentes preuaricationē. q. d. tota die renouatis vulnera vr̄a. In eodē Nō eſt in eo ſanitas. Quinta ratio: quia ſunt ſigna dilectionis. Prouerb. iij. b. Quē em̄ diligit dn̄s corripit. Idē Heb. xij. g. Sicut ſpōſus ſponſam flagellat ſi eā zelat. S3 Ezech. xvj. c. Auferet zelus meus a te ꝛ quieſcam: nec iraſcar. Sexta ratio eſt: quia videt hoſtem ſuū capitalē ꝯculcari ꝛ debilitari: id eſt carnē. Hiero⁹. Quocunq3 pergo hoſtē meū mecū porto. Eccl. xxv. a. Nouem inſuſpicabilia cordis magnificaui. Quoꝝ vnū ē videre ſubuerſionē inimicoꝝ ſuoꝝ. j. Cor. v. b. Tradere hmōi ſathane in interitū carnis: vt ſpūs ſaluus ſit. Septima ratio eſt gratie cōfirmatio: vnde hic diciť: Libenter igiť gl̄iabor in infirmitatib⁹ meis: vt inhabitet i me virtus chriſti. Eſa. xl. g. Qui dat laſſo virtutē. Octaua ratio eſt q2 ꝑ infirmitates venit hō ad cognitionē fragilitatis ſue ꝛ potentie diuine. Cañ. j. g. Si ignoras te o pulcherrima mulieꝝ ꝛc. Dañ. iiij. g. Igiť poſt finē dierū ego nabuchodonoſor poſt illā magnā tribulationē ſeptem annoꝝ cognoui fragilitatem pctōꝝ meoꝝ ꝛ dei potentiā. Nona rō ē: q2 infirmitas generat odium vite p̄ſentis: ex cui⁹ dilectiōe veniunt oīa mala. Eccl. xlj. a. O mors q̄ȝ amara eſt memoria tua hoī iniuſto ꝛ pacē habēti ꝛc. q2 diligit vitā iſtā. Et poſt ſequiť. O mors bonū ē iudiciū tuū homini indigēti ꝛ q̄ minorať virib⁹ ꝛc. Quia facit eū iudicare vitā p̄ſentem non eſſe diligendam. Decima ratio eſt: q2 infirmi immutatio eſt in ꝓmptu: vn̄ gaudere debet: ſicut pueri quādo vidēt tunicas ſuas dilaceratas q2 ſperāt nouas: ꝛ ſicut miles habēs bonū dn̄m gaudet quādo malū equū ſuum amittit in ſeruitio dn̄i ſui. s. v. a. Scim⁹ qm̄ ſi terreſtris dom⁹ veſtra ꝛc. Undecima ratio eſt: q2 ꝑ eas acquiriť triūphus: ꝛ victorie premiū. Apocal. ij. a. Qui vicerit dabo ei manna abſconditū. Sap. iiij. a. Cum ſe eduxerit ꝛ

imperpetuū corona triumphat: caſta generatio ſanctoꝝ: de q̄ loquitur. Duodecima ratio eſt: quia ſic reddimus vicem dn̄o. Ps. Quid retribuā dn̄o ꝛc. Tertiadecima ratio eſt: q2 ſūt ſolutio debitorum ꝓ pctīs. Vn̄ Gal. vlt. c. Abſit mihi gl̄iari niſi i cruce. i. in pn̄ia ꝛ tribulatiōib⁹: iō ſtatim euolāt martyres. Ps. Dirupiſti vincula mea quib⁹ ligatus erā donec ſoluiſſe debitū. c ¶ Uirtus chriſti / ſpecialiter: Uirtutes chriſti ſūt patiētia ꝛ miſericordia: q2 ſic dicit Bern. Patiēter expectat cōdemnantē ꝛ clemēter ſuſcipit reuertētē. De his duab⁹ dr̄ Ro. xv. b. Deus patiētie ꝛ ſolatij det vob idipm ſapere. ſ. pati et ꝯſolari. d ¶ Propter qd̄. i. q2 virtus in infirmitate ꝑficiť. e ¶ Placeo mihi ꝛc. Contra. Ro. xv. a. Debem⁹ nos firmiores imbecillitates infirmoꝝ ſuſtinere / ꝛ nō nobis placere. Et. j. Etenim nō ſibi chriſtus placuit: ſed ſicut ſcriptū eſt opprobria ꝛc. Solō. Placet paulo: non ipſe ex ſe: ſed gr̄a dei in ſe: q̄ ſe ſentit deo placere. Sap. iiij. b. Placēs deo factus dilect⁹. Uel / e ¶ Placēs mihi in infirmitatib⁹ meis. i. infirmitates mee multū placēt mihi: Et determinat illas: f ¶ In cōtumelijs / verboꝝ. g ¶ In neceſſitatibus. s. xj. f. In frigore ꝛ nuditate. h ¶ In pſecutionib⁹. Matth. v. a. Beati q̄ pſecutionē patiunť ꝓpter iuſticiā: nō q̄cunq3 ex cauſa: in anguſtia animi illatis. i ¶ Pro chriſto / mihi. k ¶ Cū infirmor. Ad lr̄am: vel quando ſuſtineo tribulationes. l ¶ Tunc potēs / ſpūaliter ſū. Quāto magis cōculcať pān⁹ tāto mūdior efficiť. Exo. j. c. Quāto magis filij iſrael opprimebāť ꝛc. s. iiij. d. Licet is q̄ deforis ē nr̄ hō corrūpať ꝛc. Johel. iij. b. Infirm⁹ dicat ego fortis ſum.

¶ Factus ſum in-

a ¶ Libēter igiť gl̄iabor in infirmitatib⁹ meis. i. cū magna delectatione gaudebo. Ro. v. a. Gloriamini in ſpe filioꝝ dei: qd̄ plus eſt q̄ȝ gaudere. Tp̄alia cū mō petite ꝛc. Ad idem facit qd̄ dr̄ Jacobi. iiij. d. Ibim⁹ in illā ciuitatē ꝛc. Ibi reph̄ēdit eos btūs iacob⁹: q2 in ſuo vſu loquēdi nō apponebāt modū ꝯditionis: ſ3 ſimplr̄ dicebāt illa faciem⁹: q̄ multo mag. debet apponi modus in petēdo tp̄alia. Itē videť ꝙ etiā non ſint petēda nec cū mō: ſ3 ſine mō: q2 Prouerb. xxx. a. Diuitias ꝛ paupertatē ne dederis ꝛc. Itē Matth. vj. d. P[illegible]mū q̄rite ꝛc. Ibi Glo. nō dicit ꝓus vt tp̄alia poſt ſint petēda: ꝛ ſic videť ꝙ nō ſint petenda. Sed cōtra. j. Timoth. iiij. c. Pietas valet ad oīa ꝓmiſſionem habēs vite q̄ nūc eſt ꝛ future: Sed ſimplr̄ poſſum⁹ petere aīcedētia ſiue adminiculātia ad futurā vitā: q̄ ꝛ adminiculātia ad vitā p̄ñtē: hmōi aūt ſunt tp̄alia. Itē eccleſia ſimplr̄ petit ea. Solō. Tp̄alia poſſunt peti licite: nō tñ ſunt petēda. i. nō ſunt digna peti: q2 in ſe ſunt vana. Qz hic dr̄ tp̄alia cū mō petite. i. cū modulo pie ꝯditiōis. i. ſi deo placuerit ꝛ viderit mihi eſſe expediens: det mihi tp̄alia: tñ hoc actu nō oportet apponi: ſ3 ſufficit ꝙ habitu tm̄ ꝛ ſub cōditiōe. Et ꝙ dr̄ cum mō petite. i. nō ad ſuꝑfluitatē. Ad illud Jacobi dicendum ꝙ nō reph̄ēdebat eos q2 ſine mō loquerenť: ſed q2 loquebanť quadam p̄ſētis vite ꝯfidentia: ꝛ ex hoc accidebat ꝙ ſine mō loq̄banť. Utrū aūt petēda ſint tp̄alia: dicendū ꝙ nō. i. nō ſūt digna peti: Et ſic intelligēda ē. Glo. ſuꝑ Matth. Gloriabor ad alios. i. gaudiū meū alijs exp̄mā. Placeo mihi. i. multū delector: ꝑ hoc patet ꝙ illud Matth. iij. d. Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi bn̄ cōplacui: ſic debet intelligi: in q̄ multū delector. In anxietatib⁹ animi: non de tribulationib⁹ q̄s ſuſtinebat: ſ3 q2 alios videbat tepidos: ꝛ a fide recedere. Ego debui a vob cōmēdari. Cōtra. s. iij. a. Nūqd egem⁹ ſic q̄dā cōmendaticijs epl̄is ad vos aut ex vob. Solō: apl̄s nō egebat: ſ3 illi debebāt eū laudare. Uel ab his tūc remotus: q2 ſi tñ q̄ſi erat cū apl̄is faceret miracula: poſſet ei dici: non facis tu: ſed ipſi: S3 non eſt minor illis. Cōtra. j. Cor. xv. b. Ego ſū minim⁹ apl̄oꝝ. Itē. j. Cor. j. d. Judei ſigna petunt ꝛ greci ſciam. Et ꝓpť hoc petr⁹ q̄ habuit donū faciēdi miracula reuerſus eſt in circūciſionē: paul⁹ aūt q2 ſapiēs ad gentes: petr⁹ q̄ excellebat in miraculis.

a Factus ſum inſipiēs: veſtra reputatiōe. Excuſat ſe de hoc q̄ ſe cōmēdauit. ij. Cor. iiij. c. Nos ſtulti ꝓpter chriſtū ꝛc. j. Cor. iij. c. Si quis inter vos videt ſapiens ꝛc. Prouer. xxx. d. Stultiſſimus ſum viroꝝ. c Tāetſi nihil ſū: vr̄a reputatione. Cōmēdat ſe a ſignis apl'atus ſui: que ſūt quattuor. Primū eſt patientia. Luc. xxi. d. In patientia veſtra poſſidebitis aīas veſtras. Pſ. Bene patiētes erūt vt annūciēt. Io. Numeri. x. a. vt fierēt tube ar gētee duſtiles. ꝑcipit dn̄s Numeri. x. a. vt fierēt tube ar gentee tunſione malleoꝝ. Si eni̅ p̄dicatoꝛ bene patiens fuerit: dulcius in p̄dicatione reſonabit: ⁊ magis p̄ charitatē dilatabit: ſicut argentū quāto magis tunditur. Secūdū eſt humilitas ⁊ māſuetudo. Matth. xi. d. Diſcite a me q2 mitis ſū et humilis corde ꝛc. Tertiū eſt charitas mutua. Joh. xiij. d. In h̄ ſciēt oēs ꝙ mei diſcipuli eſtis ſi dilectionē habueritis adinuicē ꝛc. Quartū eſt multitudo ꝯuerſoꝝ. j. Cor. ix. d. Signaculū apoſtolat⁹ mei vos eſtis in dn̄o ꝛc. Prouer. xiiij. a. Ubi non ſunt boues p̄ſepe vacuū eſt ꝛc. b Nihil eni̅ minus. ſ. xj. b. Exiſtimo me nihil mi⁹ feciſſe a magnis aplis. d Sup vos. j. Cor. iiij. d. In chriſto ieſu p̄ euāgeliū ego vos genui. e Signis. i. opibus q̄ debēt eſſe talia in plātis ⁊ in p̄dicatoribus / vt ſignificent aliq̄s quō debēt viuere. Sap. xviij. d. In veſte poderis quā habebat: tot⁹ orbis erat deſcriptus. i. vita vniuſcuiuſq3. f Prodigijs: quoꝝ ꝑncipia ſūt in natura: ſed nō ſūt a natura: vt in ceco illūinato q̄ aptus nat⁹ eſt videre. g Virtutib⁹ miraculis: q̄ nō habēt ꝑncipia a natura: nec fiūt p̄ naturā ſicut eſt iuſtificatio impij: h̄ erat q̄ñ miſterio ei⁹ dabat gr̄a iuſtificās. b Donate mihi hāc iniuriā. De ſili iniuria cōq̄runt iſraelite / ꝙ nō potuerāt honorare regē ſuū. ij. Reg. xix. g. Tu feciſti mihi iniuriā ⁊ nō ēnūciarū mihi ꝑori vt reducerē regē meū.

a Factus ſum inſipiēs vos me coegiſtis. Ego eni̅ a vobis de b bui cōmendari. Nihil ē̅m minus feci ab his qui ſūt ſupra c modū apoſtoli. Tāetſi nihil ſum: ſigna tn̄ apl'atus mei fa d cta ſunt ſup̄ vos in omni pati e entia in ſignis ⁊ ꝓdigijs ⁊ vir f g tūtibus: Quid eſt eni̅ qd̄ minus habuiſtis p̄e ceteris eccleſijs: niſi ꝙ egoipſe non gra h uaui vos: Dōnate mihi hāc iniuriā. Ca. XIII.

i k Ecce tertio hoc parat⁹ ſum venire ad vos: et l nō ero grauis vobis. Nō ē̅m quero que veſtra ſunt ſ; vos. m Nec ē̅m debēt filij parentib⁹ theſauriçare / ſ; parētes filijs.

ſm illud. ij. Pet. j. c. Non eni̅ indoctas fabulas ſecuti notam fecimus vobis domini noſtri ieſu chriſti virtutem: ibi: Eſto ego vos nō grauaui ſed cū eſſem aſtutus ꝛc. In tertia dicit ſe timere ne cogat lugere et punire mala coꝝ: ibi: Timeo ne forte cū venero nō q̄les volo ꝛc. In quarta cōminatur peccātibus vt caſtigent pſeudo ⁊ fautores eorum: ibi: Ecce venio. In quinta monet vt maiores corrigant ſtultiores ne cogatur ipſe durius agere: ibi: Voſmetipſos temtate ꝛc. In ſexta exhortatio eſt de cautela in poſterum et oratio: ibi: Decetero fratres gaudete. Dicit ergo: i Ecce tertio. i. eodem idem habetur. Continua: ita non grauaui vos nec grauabo: quia k Tertio. Primo venit ad eos: ſecūdo promiſit ad eos venire et parauit ſe ad hoc: ſed non venit: et modo tertio ſe parabat venire ad eos: et dicit ꝙ tunc nō erit grauis. ſ. xj. b. In omnibus ſine onere me vobis ſeruaui et ſeruabo. l Nō enim quero que veſtra ſunt ſed vos. Act. iij. a. Argentum et aurum non eſt mihi ꝛc. Matth. iiij. d. Faciam vos fieri piſcatores hominum: non dicit pecuniarum vel ranarū. Sed modo rete predicationis proijcit non ad piſces / ſed ad ranas: quia predicatio nō fit ad hominum ſalutem: ſed ad ꝓpriam laudem: qd̄ ſignificatur per ranas loquaces. Et nota ꝙ prelati fecerunt fedus cum morte: id eſt cum diabolo et pactum cum inferno: tale. ſ. ꝙ diabolus habeat animas et ipſi pecunias. Gen̄. xiiij. d. Da mihi aīas cetera tolle tibi. ij. Reg. xxj. b. Non eſt ſuper auro et argento queſtio: ſed contra ſaul et domum eius: neq3 volumus vt interficiatur homo de iſrael. i. de ſtudentibus: ſed de orantibus. Saul enim petitio interpretatur. Et infra eodem Virum qui attriuit nos et oppreſſit inique ꝛc. Diabolus enim vult ꝙ inter iſrael: id eſt inter ſtudentes non ſit ſaul. i. petitio: cum tamen vtrūq3 ſit neceſſarium: ⁊ lectio ⁊ oratio: vt illuminetur intellectus: et accendatur affectus. m Nec eni̅ debent filij. Oſtendit per exemplū ſumptum a naturali conſuetudine ꝙ non grauabat eos accipiendo ſua. Unde dicit: Nec enim debent ꝛc. Succus enim a radice ramis miniſtratur non econuerſo: niſi ingruente hyeme: tunc eni̅ deſcendit ad radices: Ciconia: quoq3 parentes decrepitos paſcit: ſed parens prius eam educauit. j. Paral. xxij. c. Ne timeas neq3 paueas: ecce ego in paupercula mea preparaui impenſas domus domini ꝛc. Sed hodie patres iſta tollunt et etiam domos olim a patribus edificatas deſtruunt. Eſa. xlix. e. Venerūt ſtructores tui deſtruentes te ⁊ diſſipātes ꝛc.

De cenſi. c. cum apoſtolus

Expoſitio in miracul. Vn̄ in vita ſcti clemētis legit: ꝙ paul⁹ dixit petro: ora ⁊ ego diſputabo: q̄ paul⁹ erat minoꝛ petro i ſignis. Sol. nō erat minor. Q2 aūt dicit. Ego ſum minim⁹ apoſtoloꝝ: hoc dicit reſpectu ſtatus p̄cedētis: ⁊ cauſa humilitatis. Dicimus etiā ꝙ tantā potentiā faciēdi miracula habuit quantā ⁊ petr⁹: ſed non tantū vſum: ſicut apollo maiorē vſum habuit baptiçandi q̄ paulus: non tn̄ maiorem poteſtatem. Vn̄. j. Cor. j. c. Nō me miſit baptiçare / ſed euāgeliçare. Nō chriſtus iohānē ſed iohānes chriſtū baptiçauit. Ex hoc videt relinqui ꝙ iohānes nō fuerit baptiçatus baptiſmo chriſti. Sed ꝯtra chriſtus dixerat: Niſi quis renat⁹ fuerit ꝛc. et hoc ſciebat iohānes: ergo baptiçatus fuit baptiſmo chriſti. Sed poſſet dici ꝙ verbū illud nondū dixerat dn̄s q̄ñ iohānes poſitus fuit in carcere: ⁊ ita nō ſciebat hoc. Sed cōtra: videt ꝙ licet illud verbū nō audiſſet: tamen ſciebat ꝙ niſi quis renatus fuiſſet ex aqua ꝛc. q2 dictū fuerat ei. Sup quē videris ſpm̄ deſcendentē ⁊ manentē: hic eſt qui baptiçat. Dicēdum q̄ ꝙ baptiçatus fuit baptiſmo chriſti: licet non a chriſto in ꝓpria pſona: ſed ab aplis: q2 chriſtus paucos baptiçabat. Vn̄ Joh. iiij. a. Cū ergo cognouit ieſus: q2 audierūt phariſei ꝙ ieſus ꝛc. quāq3 ieſus nō baptiçaret / ſed diſcipuli eius ꝛc. Virtus eſt genus ſignoꝝ ⁊ ꝓdigioꝝ. Scd̄m hoc videt peccare apl's in ordine: q2 gen⁹ natura ꝑus eſt iſtis ſpeciebus: ipſe aūt vltio ponit. Sol. Et. i. virtutib⁹. q. d. ſigna ꝓdigia. Cōtra naturā: ꝯtra ſolitū curſum nature q̄ nō ꝯtra naturā: natura q̄ñq3 a morbo liberat. Per impoſitionē: Marci. vlt. d. Sup egros man⁹ imponēt.

Job. j. a.

(Expo. Ca. XIII

Ecce tertio hoc. Quidā hic incipiūt capitulū: alij inferi⁹: ibi: Ecce venio tertio ꝛc. Nos aūt incipimus hic. Iſtud aūt capitulū diuidit in ſex partes. In prima parte commendat ſe a ſincera voluntate viſitandi ipſos: et promittit ſe nō accepturū ab illis: ſed daturū: nō ſua tn̄ / ſed ſeipm̄. In ſecūda dicit ſe nō eſſe deceptorē neq3 ſuos

Ego autem li/

Expoſitio Glo.

i Ecce tertio hoc ꝛc. Non querebat apoſtolus datū ꝛc. Phil. iiij. c. Nō q̄ro datum: ſed requiro fructum. Mercator dn̄i ſui vendit ſm quod precepit Luce. xix. b. Negociamini dum venio. Prouerb. xj. d. Qui abſcondit frumēta maledicetur in populis: benedictio autem ſuper caput vendentium. Joſeph non argētū querebat. Gen̄. xlij. a. Contra ibidē habetur: ꝙ totam eoꝝ pecuniā accepit: inde domos / agros et vineas: et ad vltimū in ſeruitutem domini ſui redegit. Solutio: hoc dicitur ꝙ ante parum argento vendidit eis frumenta: ſed poſt non. Vel poteſt dici ꝙ licet argentum ab eis acceperit: vltima tamē eius intentio ⁊ principalis fuit vt egyptios domini ſui faceret ſeruos: vnde poſtea reddidit eis pecuniam ⁊ agros et vineas. Unde dicit non querebat argētū q2 intentioni ei⁹ accidētale erat. Venditionē ꝛc. ⁊ aliq̄s emit gratis: talis ſeipm̄ dat ꝓ gr̄a ⁊ etiam ſua. Solo: dr̄ grat. etiā emere gr̄am a deo: q2 dn̄s dat ei ꝑciū quo emit: et dat enim noſmetipſos nobis: ⁊ bona tēporalia: ex quibus facimus elemoſynas. Vel grat. i. nō ꝓ tp̄ali cōmercio. Scitiētes. Eſa. lv. a. Nec

a b Ego aūtē libentiſſime impēn-
dam ⁊ ſupimpendar egoipſe
c d pro animab⁹ veſtris: licēt pl⁹
vos diligens minus diligar.
e Sēd eſto: Ego vos nō graua
f g ui: ſēd cum eſſem aſtutus dō-
h lo vos cepi. Nunquid ꝑ ali-
quē eoꝝ quos miſi ad vos cir
cūueni vos? Rogaui titū ⁊ mi
i ſi cū illo fratrē. Nunqd titus
k vos circūuenit? Nōnē eodē
l ſpū ambulauim⁹? Nōnne eiſ-
m dē veſtigijs? Olim putatis ꝙ
n o ēxcuſem⁹ nos apud vos. Co
ram deo in chriſto loquimur.
p Oia eñ chariſſimi ꝓpt ēdifi
cationē veſtrā. Timeo eñ ne
forte cū venero: nō quales vo
q lo inueniā vos/ ⁊ ego inueni-
r ar a vobis qualē non vultis:
s t nē forte cōtētiones ęmulātio-
v x nes/ ānimoſitates/ diſſēnſio-
y z nes/ dētractiones/ ſuſurrātio-
a b nes/ inflātiones/ ſeditiōnes
ſunt inter vos. Ne iterū cū ve
c nero humiliet me deus apud
d vos: ⁊ lūgeam multos ex his

G a Ego aūt libētiſſime. Commendat ſe in hoc ꝙ paratus erat mori pro ipſis. q. d. non ſpoliabo vos/ ſed mea ⁊ meipm ponā in exēplis veſtris: qḋ notat in hoc ꝙ dicit: b Impēdā ⁊ ſupimpendar. Phil. ij. c. Sed ſi emulor ſup ſacrificiū ⁊ obſequiū fidei veſtrę gaudeo. c Pro aiabus. Pat ſpūalis diligit ſpm/ carnalis carnē/ pecunialis pecuniā. d Licet plus vos diligēs. Joh. xv. b. Maiorē charitatē nemo habet ⁊c. e Sed eſto: ego nō grauaui vos. In ꝓpria ꝑſona nihil accepi a vobis: ſed forte bene dicitis ⁊ obijcitis: ꝙ ꝑ miſteria mea multa a vob accepi: ſicut faciūt multi ꝓlati: et hoc eſt: f Sed cum eſſem aſtutus. Baſili⁹. Aſtutia eſt oim operū artiūq; ꝑitia: Qui ꝗ oim operum peritiā recipit aſtutus eſt.

F Operū aūt quędā ſunt bona quędā mala: ⁊ ideo ⁊ in bono ⁊ in malo accipit aſtutus. Prouer. xiij. c. Aſtutus oia agit cū conſilio. Eccl. xviij. d. Ois aſtut⁹ agnoſcit ſapientiā. g Dolo vos cepi: hoc dicitis: ſed nō eſt ita. j. Theſſal. ij. a. Exhortatio eñ nr̄a nō de errore neq; immūdicia neq; dolo: ſed ſicut ꝓbati ſumus a deo. h Nunqd: q. d. nō. ſ. vij. a. Capite nos/ neminē lęſim⁹: neminē corrupimus ⁊c. i Fratrē: lucā vel barnabā. k

11. q. 3. c. ante ceſſores in fi.

Nōne eodē ſpū ambulauim⁹. q. d. ſicut ego ſincere ambulo: ſic et familia mea. Cōmendat ſe a familia ſua: q: ſicut ipſe non accipiebat munera: ita nec familia eius. l Nōne eiſdē veſtigijs. Uniformitas ſignū ē veritatis: error eñ in multas vias ſcinditur. Deut. xxviij. a.

Gal. 5. d.

G Per vnā viā veniēt ꝯ te: ⁊ ꝑ ſeptē fugiēt a facie tua: id eſt o eccleſia. ſ. heretici primo ꝯcordes: poſtea diſſociant: quia non ſunt oues/ ſed ferę rapaces. Job. xxiij. c. Veſtigia eius ſecut⁹ eſt pes me⁹: viā eius cuſtodiui nō declinaui ex ea. m Olim/ qñ me cōmendabā. n Nō excuſem⁹ nos: ne mala ſuſpitio habeat de me quaſi de reo/ cū nō ſim. Sed/ o Loqmur corā deo i chriſto. ſ. ij. d. Nō ſum⁹ ſicut plurimi adulterātes verbū dei: ſed ex ſinceritate ſicut ex deo in chriſto loquimur. p Ad ędificationē. Ro. xiiij. d. Que ędificationis ſunt inuicē cuſtodiam⁹. j. Cor. xiiij. f. Oia ad ędificationē fiant. Joh. xij. c. Nō ꝓpter me hec vox venit ſed propter vos. q Inueniar a vobis. Nota ꝙ apl's terribilis erat reprobis: et blandus iuſtis. Ezech. xlj. c. Duas facies habebat cherub: faciē hois iuxta palmā ex hac parte: et faciē leonis iuxta palmā ex alia pte. Matth. xxviij. a. Erat aūt aſpectus ei⁹ ſicut fulgur: veſtimēta ei⁹ ſicut nix. r Qualē. ſ. aſperū in corripiēdo. s Ne forte ⁊c. et hoc timeo ꝓpter octo partes ſupbię ꝗ hic ponunt. Prima eſt cōtentio. Ps. Effuſa eſt ꝯtētio ſup ꝑncipes. Jacobi. iij. d. Ubi zelus ⁊ ꝯtentio: ibi incōſtantia ⁊ oē opus prauū Uñ hic de celo ſequit: t Et ęmulationes. i. inuidię: hę ſunt ortę in primo apoſtata. Primo ꝯtra deū de paritate voluit ꝯtēdere. Secūdo autem homini inuidit de fęlicitate: caput eñ inuidia diaboli ⁊c. v Animoſitates/ ſunt multi temerarij in periculis/ ⁊ naufragijs ſpūalibus. Eccl. ix. d. Temerarius in verbo ſuo odioſus erit. Eccs. v. a. Nec temere quid loquaris neq; cor tuum ſit velox ad ꝓferendum ſermonem coram deo. Temerariū eſt nō cauere vbi multa ſunt pericula: multa aūt ſunt pericula in lingua. Eccl. xxviij. d. Attēde ne forte labaris in lingua ⁊c. x Diſſenſiones: ſicut in diſputationibus: qñ ꝯtradicunt vt obijciēt. Ro. xvj. c. Obſeruetis eos q̄ diſſenſiōes ⁊ ſcādala ⁊ offendicula ꝑter doctrinā quā vos didiciſtis faciūt. y Detractores. Ro. j. d. Detractores deo odibiles. z Suſurratiōes: latenter ⁊ qſi ſub metaphora loquentes: mordent vt pulices/ nō vt lupi. Eccl. xxviij. b. Suſurro ⁊ bilinguis maledictus. a Inflationes. Quidam ꝯcipiunt ventū elationis: ⁊ ideo pariunt fetorē malę locutiōis ⁊ detractionis. Seneca. Nō refert vtrū ſuperius vel inferius intonent paſtus/ ventoſus generat vētoſitatē. Oſee. xij. a. Ephraim paſcit ventū. i. paſcit vēto. i. cibis ventoſis. ſ. laudibus humanis. j. Cor. iiij. d. Tanq; nō venturus ſim ad vos: ſic inflati ſunt quidā. b Seditiones. i. ſchiſmata. Prouer. xvij. b. Semper iurgia ꝗrit malus. Prouerb. xiij. b. Inter ſupbos ſemp iurgia ſunt. c Humiliet: permittet me anguſtiari. De humilitate pęnę dicit argumentū ꝙ peccata ſubditoꝝ humiliare debēt ꝓlatum. Eccl. xxx. b. Pro animabus filiorū colligabit vulnera ſua: ⁊ ſup omnē vocē turbabunt viſcera eius. Item Eccl. xxij. a. Confuſio pr̄is de filio indiſciplinato. Prouerb. xxiij. c. Exultat gaudio pater iuſti: qui ſapientem genuit lętabitur in illo. d Et lugeam. Prouer. xix. b. Dolor patris filius ſtultus. j. Reg. xv. g. Samuel lugebat ſaul. Et ſimilit dauid lugebat eundem ſaul. ij. Reg. j. b. Similiter lugebat abſolon. ij. Reg. xviij. g. Bern. Samuel lugebat qui eum quęrebat interficere: et ad ignem charitatis intus caleſcente pectore/ pietatis adeps foras emanabat per oculos. Item Bern. Quid dauid manſuetius? qui iſti⁹ mortē lugebat qui

ꝗ ſuam ſitie

lv. a. Nec debent filij ſpūales diuitias cōgregare. Peccant ꝗ diuites religioſis legātes theſauros ſuos. Solo: non debēt dare eis ad theſaurū: ſed vt emant redditus/ vt ſic accreſcat numerus ꝑſonarū deo ſeruientiū. Vel nō debēt. i. non tenent dare ex debito theſaurū: poſſunt tñ ſine pctō. Perfecta charitas ⁊c. Ex hoc videt ꝙ null⁹ debeat ſe morti exponere niſi ꝑfect⁹. Sed ꝯ Sup illud Eph. v. e. Uiri diligite vxores vſas ſicut et chriſtus eccleſiam: dicit Glo. Uiri ſi opus fuerit debēt mori ꝓ mulierib⁹ ſuis: et conſtat ꝙ cōiugati in hmōi ſunt impfecti. Itē Aug⁹. Plus tenet ꝗlibet diligere aiam ꝓximi ſui ꝗ̄ corpus ꝓpriū. Solo. Quilibet tenet corpus ſuū exponere ꝓ ꝓximo in caſu: ſed nō tenet paratus eſſe mori ꝓ ꝓximo: immo hoc ē tm̄ ꝑfectoꝝ. A fructib⁹ eoꝝ cognoſcetis eos. Mat. vij. c. Ad idē Joh. xxj. d. Simō dilig. me. Greg⁹. Exhibitio opis ꝓbatio eſt dilectionis. Gen. xxij. c. Cognoui ꝙ timeas deū. Per bona ꝗ opa cognoſcim⁹ de hoie ꝗ̄ bon⁹ ſit. Sed ꝯtra. Eccl. xix. d. Eſt ꝗ neqter ſe hūiliat: interiora aūt eius plena ſunt dolo. Solo: per bona opa noſcit bonitas hominis: ⁊ ꝓbat qſi ꝑ cōiecturas: vñ a fructib⁹ eoꝝ cognoſcetis eos cōiecturādo. Et ſi obijciat: Nō pōt mala arbor ⁊c. ergo ſi fructus boni: arbor bona. Dicendū ꝙ quando bona opera mali faciunt/ ea nō ſunt fructus eorum: quia faciunt tracti verecundia vel hmōi: ſimiliter et de bonis: ſed ſpinę. i. peccata ſunt ꝓpria fructus maloꝝ: ſicut quādo vitis exuperat vuas ſuas ſuper ſpinas: vuę ꝓprij fructus ſunt vitis non ſpinarū. Qz aūt dicit dñs: a fructib⁹ ⁊c. per hoc nō dedit nobis bonitatis hois certam noticiā: nobis aūt dedit cōiecturā. De batiſtis. j. Cor. j. b. Inuidię. Job. v. a. Paruulū occidit inuidia. Seminant diſcordias. Prouer. vj. b. Sex ſunt quę odit dñs. Ad pniam agendā nō ſufficit mores in meli⁹ cōmutare. Cōtra: ſatiſfactio eſt cauſas peccatorum excidere ⁊ eoꝝ ſuggeſtionib⁹ aditū nō indulgere: nō oportet ꝗ aliud ꝗ̄ abſtinere a peccato: et mores mutare in melius. Solo: duo exiguntur ad ſatiſfactionē: fundamentū. i. abſtinere a peccato et modus ſatiſfactionis: id eſt cauſas pctōꝝ excidere: qḋ fit ꝑ operū ſatiſfactionē: ſicut

Expoſitio Glo.

1. Joh. 4. d.

Ps. 106.

ſuā ſiſtebat: quid benign⁹/ vt illi⁹ moleſte ferret deceſſum: cui ſuccedebat in regnū: ſed ⁊ de morte patricide filij q̄ꝫ difficile ꝯſolationē admiſit. a Qui anī/ baptiſmū peccauerūt ⁊ re dierūt ad eadē pena: vel anī aduentū meum ad eos. b Im mundicia ⁊c̄. Gal.v.c. Manifeſta ſunt opa carnis: q̄ ſunt fornicatio/ immūdi/ cia/ impudicitia/ lu xuria. Ibi Glo. alit̄ exponit q̄ꝫ hic. c Ecce tertio. Hic comendat ſe apl'us a viſitatione. d Ec ce venio. Idē ha bet ſupra p̄ma .iiij. q.d. ſi venero: ⁊ hoc dicit vt timeāt aduē/

a quī ante peccauerūt/ ⁊ nō ege runt penitentiā ſup immūdi/ b ciā ⁊ fornicatione ⁊ impudi/ c citia quā geſſerunt. Ecce ter/ d tio hoc veniō ad vos: vt ī ore duorū vel triū teſtium ſtabit f omne verbū. Predixi ēm̄ et g predicō/ vt preſens et nunc h abſens his qui ante pecca/ i k uerunt/ et ceteris omnibus: l quoniam ſi venero iterū nōn m parcam. An experimentum queritis eius qui in me loqui tur chriſtus: Qui in vobis

Deut.17.b. Mat.18.b. Joh.8.c. Heb.10.c.

dicit vt timeāt aduē/ tum eius: ſicut dicit magiſter pueris. e Ut in ore duorū. Deut.xix.d.et.xvij.b. Sed ad quid q̄rebat apl's teſtes: nōne ſciebat p ſpm̄ facta eorū. Glo. Licet ſciret: nolebat eos puni re niſi legaliter cōuictos. Deut.xvij.b. Nemo occidet vno ꝯ ſe dicēte teſtimoniū. Itē Deut.xix.d. Nō ſtabit teſtis vn⁹ ꝯ aliquē quicquid illud peccati ac facinoris fuerit: ſed in ore du orum aut trium teſtiū ſtabit omne verbū. Item.j.Timoth.v. c. Sꝫ aduerſus p̄ſbyterū ⁊c̄. Et ī eodē.d. Sine p̄iudicio nihil faciatis ī alterā partē declinādo. Et nota q̄ teſtimoniū nō eſt niſi de viſu ⁊ auditu. Ex h̄ ptꝫ q̄ peccāt alioꝝ ꝯſciētias iudicā tes: que ſoli deo note ſunt: vt dicit.j.Reg.xvj.b.⁊ Prouer. xvj.a. Talib⁹ quia a ſimili teſtes ſunt nō eſt credendū. Job. xiij.b. Nunq̄d faciē ei⁹ accipitis ⁊ p deo iudicare nitimini: Et nota q̄ in lege habes: q̄ p criminib⁹ morte plectebant: in euāgelio excōicant: Et ex h̄ loco vbi dicit: Ecce tertio ve/ nio ⁊c̄. trahitur q̄ trina admonitio fiat ante excōicationeꝫ. Predixi em̄: quaſi qñ p teſtes ꝯuicti fiūt deliquētes vin dicabo. Predixi em̄: q̄ p̄dixi pn̄s his: et vt p̄dixi vob: g Predico etiā nūc. h Abſens: qm̄ ſi venero iterū nō parcā: ſuple/ eis: vel/ his. Alia lr̄a: ⁊ tūc nihil eſt ſupplēdū i Et ceteris oībus/ q̄ p̄nt: nec penituerūt. Job.xxiiij.d. Dedit ei locū pnie: k Oib⁹/ ſine pſonaꝝ acceptiōe: Deut. j.c. Gal.ij.b. De perſonarū acceptatione habet Sap.vj.b. Ecc̄j.xx.b.et.xxxv.c. Eſa.xlij.a. Matth.xxij.c. Luc.xx.c. ij.Cor.j.c. Eph.vj.b. Col.iij.d. Act.x.e. Jacobi.ij.a.j. Pet.j.c. Job.xxxij.d. Deut.xvj.d. Leuit.xix.c. Et Prouer xix.a.et.xxiiij.c. Non pcā ꝯuictos puniā. Prouerb.xiij.d. Qui parcit virge odit filiū ſuū ⁊c̄. Ecc̄j.xxx.a. Qui diligit fi/ liū aſſiduat ei flagella. Et Prouer.xxiij.b. Si pcuſſeris eum virga ⁊c̄. Vel/ l Nō parcā/ ipſos tolerādo/ ſꝫ q̄ſi incorri/ gibiles iudicabo. Titū.iij.c. Hereticū hoiem poſt primā et ſcd̄aꝫ correctionē deuita ⁊c̄. m An experimētū ⁊c̄. Hic cōmēdat ſe a ptāte ⁊ dicit: An expimētū ⁊c̄.q.d. vultis ex periri meā volūtatē: ptātē ⁊ meā ſapiam. Chriſt⁹ em̄ virt⁹ dei opat p me: chriſt⁹ ſapia dei loquit in me.j.Cor.j.d. Judei ſi gna q̄rūt ⁊ greci ſapiam. Et ad hec duo reſpondēt duo q̄ dic. Qui in me loquit/ in p̄dicatione: Sꝫ potēs/ q̄tū ad ope

Moraliter

rationē ſignoꝝ. Moralit. m An experimētū ⁊c̄.q.d. vultis habere experimentū per quod ſit credendū q̄ chriſtus loquitur in me. Experimentū aūt q̄ chriſtus loquat in aliquo ex multis poteſt colligi: Si nihil ſit ſubtilitatis in verbis ei⁹. Joh.xvij.c. Sermo tuus veritas ē. Hiere.xxiij.c. Qui ha/ bet ſermonē meū vere. Itē ſi ſit ſine fabulis. Hiere.xxiij.f. Quid paleis ad triticū dicit dn̄s. Vere palee ſūt hmōi: q2 nō paſcunt/ ſed inflant. Et qui talia libenter dicūt vel audiunt/ de teriores in hoc fiunt iumentis: que grana neglectis paleis ne/ gligunt. Item ſi ſit ſaluti expediūt. Eſa.lv.c. Verbū quod egrediet de ore meo non reuertet vacuū ad me: ſed ⁊c̄. Item qñ loquit talia quib⁹ nō eſt addendū vel diminuendū. Ecc̄j. xviij.a. Non eſt diminuere nec addere neq̄ꝫ inuenire magna/ lia dī. Et.xxviij.d. Verbis tuis facito ſtatherā. Itē ſi ſūt ſpū/ alia ⁊ mouētia. Joh.vj.g. Verba q̄ locutus ſum ſpūs et vita ſunt.i. ſpūalia ⁊ mouētia. Item ſi in ſe dulcia ⁊ corda hominū dulcedine aſpergentia. Ecc̄j.vj.a. Verbum dulce multiplicat

amicos. Joh.vij.g. Nunq̄ꝫ ſic locutus eſt homo. Vñ Luc. xj.d. Extollēs vocē quedā mulier ⁊c̄. Hec fuit beata marcel/ la q̄ pre dulcedine verboꝝ eius tacere non potuit. Similiter nec maria ꝓpter eoꝝ dulcedinē miniſtrare nō potuit. Unde Luc.x.g. Sedens ſecus pedes dn̄i audiebat ⁊c̄. Itē qñ opa concordāt verbis: et qñ precedunt ⁊ exce/ dūt. Act.j.a. Cepit ieſ⁹ facere ⁊ docere. Itē opa eius p̄ceſſe/ runt ⁊ exceſſerūt ver ba ſua: q2 per trigīta annos anī predicatio nes bene operat⁹ ē: et p duos annos tm̄ et dimidiū vel p tres

28.q.1.c.ſi em̄ ante finem

p̄dicauit: in quibus etiā bene opatus eſt. Item quādo verba ſunt poteſtatiua. Luc.vlt.e. Nonne cor noſtrum ardēs erat in nobis ⁊c̄. In eodē.c. De ieſu nazareno qui fuit vir potens opere et ſermone. Itē ſi nulli parcit. Joh.viij.e. Vos ex pa/ tre diabolo eſtis. Sap.vj.a. Non ſubtrahit perſonā cuiuſq̄ꝫ dominus ⁊c̄. Ex his omnibus poteſt colligi vnū bonū expe/ rimentū q̄ in tali loquitur chriſtus. Matth.x.c. Nō em̄ vos eſtis q̄ loq̄mini ⁊c̄. Exod.iiij.c. Perge q̄ ⁊ ego ero ī ore tuo: doceboq̄ꝫ te q̄d loq̄ris. Luc.xxj.c. Dabo vob os ⁊ ſapiētiā.

Non infirmat.

Expoſitio Glo.

tiſfactionē: ſicut cauſa auaricie abſcidit p elemoſynas: cū luxurie p ieiunia vigilias et labores. Q2 aūt hic dr̄ mores in meli⁹ cōmutare/ intellige fieri qñ abſtinet a pctis: ⁊ facit aliq̄ bona opa: nō tm̄ facit adhuc opa pnie. Exigunt em̄ digni fru/ ctus pnie: ⁊ hoc eſt qd̄ addit hic ī Glo. Niſi etiā de his q̄ fa/ cta ſūt ſufficiat dn̄o p pnie dolorē: p humilitatis gemitū: per ꝯtriti cordis ſacrificia coopantib⁹ elemoſynis. Penitentiā anī baptiſmū. Sꝫ nōne ſufficit baptiſm⁹ ad dimittēda pctā q̄ ad culpā ⁊ q̄ ad penā: q̄ non exigit pnia. Glo. Neſcit vtrū ficte vel nō ficte accedat ad baptiſmū: ⁊ ideo debet penitere anī: q2 tūc certū eſt q̄ nō ficte accedit: ⁊ ita dimittit. Petr⁹ Act.ij.f. Agūt etiā hoies penitentiā ſi poſt baptiſmū ita pctm̄ ⁊c̄. So lutus eſt anī de fornicatione: detractione ⁊ hmōi. Et q̄ hic dr̄ intelligit de ſolenni pnia: ⁊ ita videt q̄ p hmōi iniūgenda ſit pnia ſolēnis. Glo. Qd̄ hic dr̄ de ſolēni pnia eſt q̄ſi q̄dā eua/ gatio: ⁊ nō ꝯtinuat ad illud. Prope penitētes appellāt.ſ. ſolē/ niter penitētes. Que dimiſſa nō dubitam⁹ in baptiſmo. Ex hoc videt q̄ q̄ ſine ꝯſcia pcti accedit ad baptiſmū: ſciat ſibi di miſſa eē pctā ⁊ ita habere charitatē. Glo: dicit/ nos/ cōiter ī pſona eccl'ie: q̄ bñ ſcit q̄ alicui in baptiſmo dimittunt: ⁊ q̄ ha/ bet charitatē: licet dubitet de illo ⁊ de illo. Que ſi collecta ⁊c̄. Aug⁹. Minutatim ponit: ſed tumulū inuenies: ex multis gut tis flumina replentur. Hoc intelligit de venialib⁹. Ad idē fa/ cit illud. Uitaſti grādia caue ne obruaris arena: q̄ ſolū venia/ lib⁹ pōt hō dānari. Cōtra. Quātacūq̄ꝫ ſint ⁊ q̄liacunq̄ꝫ nō ex pellūt charitatē. Sol. h̄ dr̄: q2 frequētia venialiū cito trahit ad aliqd̄ mortale: nō q2 p venialia ſola poſſit q̄s dānari. Moris diuine ſcp̄ture ē pſōe dī tribuere. Ro.viij.e. Spūs poſtulat p nob ⁊c̄. Et eſt q̄ſtio quātū debet tropus extēdi: Et dicūt q̄dā q̄ tm̄ ad illa v̄ba q̄ ſignificāt rōnabiles act⁹: q̄s exercēdo dicit ſpūale donū: vñ non loquit in q̄libet hoīe loquēte: nec gemit in gemēte: nec dr̄ dn̄s comedere in comedente. Demones fu/ gans. Matth.xj.a. Euntes renūciate iohanni q̄ audiſtis ⁊c̄. Que deū faceret hoieꝫ ⁊ hoiem deū: q̄ fili⁹ dei ſuſcepit hoieꝫ. Sed dicēdū q̄ intelligit ꝯiunctim: ſic.i. talis fuit illa ſuſceptio q̄ fecit hec duo ſimul eſſe vera: de⁹ eſt hō: hō eſt de⁹. Hinc po tētes fiūt fideles.ꝫ.xij.c. Cū infirmor tūc potēs ſum. Reſur gēt. Eſa.xxvj.d. Uiuēt mortui tui: interfectiq̄ꝫ mei reſurgēt. Si eſtis in fide. Sꝫ aut loquit de informi/ aut de formata. Si de informi/ de hac poteſt quilibet ſcire vtrū eā habeat aut nō: ſine oī ꝓbatiōe. Si de fide formata: de hac nullus pōt ſcire p aliquā probationē. Eccl's.ix.a. Nemo ſcit ⁊c̄. Job.ix.b. Si venerit ⁊c̄. Item Joh.iij.a. Spiritus vbi vult ſpirat ⁊c̄. et neſcitis vnde veniat/ aut quo vadat. Et Gregorius dicit. Si/

militer nec quādo

ꝟ a ❘Non infirmat᷑. In quibuſdā dormit ꝑ teporē ⁊ negli/
Pſ.77. gentiā. Pſ. Excitatus eſt tanq̄ dormiēs dn̄s et tanq̄ potēs
crapulatus a vino. Et tangit duo q̄ faciunt dn̄m dormire: in
hoc qꝛ nō timet eum / ⁊ hoc eſt/ potēs: et qꝛ dedit⁹ eſt delitijs
carnis ⁊ mūdi: ⁊ hoc eſt/ crapulatus a vino. In quibuſdā lan/
guet ꝑ accidiā. Eccl.
x.b. Languor prolixior
grauat medicū. In
alijs occiditur qui ſci
B enter mortaliter pec
cat. Heb. vj.a. Rur
ſum crucifigentes ſi/
bimetipſis filiū dei.
b ❘Nā etſi crucifi
xus eſt ex infirmi
tate. i. ſcd̄m naturā no
ſtrā: ſcd̄m quā fuit infir
mus. Mat. xxvj.d.
Spūs q̄dē prōptus
eſt ⁊c̄. d ❘Sed. i. ta/
men.

a nōn infirmat᷑: ſed potēs eſt in
b vobis: Nā ētſi crucifixus eſt
c ex infirmitāte/ ſēd viuit ex vir
d tute dei. Nā ⁊ nōs infirmi ſu/
e mus in illō: ſēd viuēm⁹ cū co
f ex virtute dei in vobis. Vōſ/
g metipſos tēptate ſi eſtis in fi/
h de: ipſi vos ꝓbate. An nō co
i gnoſcitis voſmetipſos: quia
k
l chriſtūs ieſus in vobis ē. Ni/

e ❘Viuit ex virtute dei. i. ex natura diuinitatis: q̄
Pſ.15. vnita infirmitati non permiſit eū teneri in morte. Pſ. Non
dabis ſanctū tuū videre corruptionē. Act̄. ij.d. Non potuit
detineri vinculis mortis. c ❘Ex infirmitate. Hoc eſt qḋ
legit᷑ Geñ. xxij.c. ꝙ aries immolat᷑ et filius. i. iſaac ſaluat᷑: qꝛ
diuinitas illeſa remanſit. De infirmitate natur̨ ei⁹ habet᷑. j.
Cor̄. j.d. Qḋ infirmū eſt dei fortius eſt omibus hoibus. De
infirmitate miſerį habet᷑ Eſa. liij.a. Deſiderauim⁹ eū deſpe
ctum ⁊ nouiſſimū viroꝝ ⁊c̄. Has infirmitates aſſumpſit / vt
nos ab eis curaret: ſic̄ medicus cōpatiēs infirmis fit tanq̄ in/
firm⁹. Heb. ij.d. Debuit ꝑ oīa fratrib⁹ ſimilari vt miſericors
fieret. Per oia dicit: qꝛ fuit frater natur̨ gratia miſerį. Itē
Heb. iiij.d. Non habemus pontificē qui nō poſſit cōpati in/
firmitatib⁹ nr̄is temptatū aūt per oīa pro ſimilitudine abſq̄
peccato. f ❘Nā et nos infirmi ſum⁹. i. multa patimur
in parte infirma. i. in corpe. g ❘In illo. i. pro illo: vel ad imi
tationē eius. h ❘Sed viuemus: ſi carne infirmi fuerim⁹.
Infirmitas em̄ grauis ſobriam reddit aiam: Eccl. xxx.a. Et
ita ſanitatē facit in anima: ⁊ hoc eſt ꝙ in oblatione ꝓ mūda/
tione leproſi offerebat᷑ vnus paſſer: q̄ immolabat᷑: alius autē
viuus dimittebatur: Leuit̄. xiiij.a. Unus paſſer eſt corpus:
alius eſt ſpūs: Hoc eſt qḋ dicitur. j. Pet. iij.c. Chriſtus ſe/
mel ꝓ peccatis noſtris mortuus ē: iuſtus pro iniuſtis: vt nos
offerret deo: mortificatos q̄dē carne/ viuificatos aūt ſpiritu.
Vel/ Si infirmi ſumus in illo. i. ꝓ chriſto in p̄ſenti miſe/
ria. i ❘Viuem⁹ cū co/ in glia. Sap. iij.a. Etſi coram ho/
minibus tormenta paſſi ſunt: ſpes illorum in morte plena eſt.
Col̄. iij.a. Mortui eſtis mundo. ſ. et vita veſtra abſcondita ē
cū chriſto i deo. ij. Timoth. ij.b. Fidel̄ ſermo: nā ſi cōmortui
fuerim⁹ ⁊c̄. Ro. vj.a. Si cōplātati ⁊c̄. k ❘Voſmetipſos. j.
Ioh. iij.a. Probate ſpūs ⁊c̄. Moralit̄/ h valet ad repreſ/
Moraliter ſionē ſupbį. j. Cor̄. xj.f. Probet aūt ſeipm homo ⁊c̄. Eccl.
xxxiiij.b. Qui non eſt expertus pauca cognoſcit: qui nō eſt tē
ptatus qualia ſcit? Multipliciter aūt pōt ſe tēptare hō ⁊ ꝓba
re/ ſi habet verā fidem ⁊ charitatē: ſi gaudet de bono alteri⁹:
etſi dolet de malo alieno/ ⁊ p̄cipue de pctō: ſi ſeruitium dei
non eſt ei oneroſum: ſi de ꝓprio damno parū curat: ſi omne
malū ē ei abominabile/ vt poſſit dicere cū Pſ. Iniq̄tatē odio
Pſ.118. habui ⁊c̄. Quātū habet de his tātū habet d̄ charitate: ſi par/
parū: ſi nihil/ nihil. l ❘Chriſt⁹ ieſus i vobis. Eph. iij.
d. Chriſtū habitare in cordibus veſtris. m ❘Niſi forte re/
probi eſtis: qꝛ nō fuit defectus ex parte doctrin̨: qꝛ inſtru/
xi. Vel reprob⁹ eſt q̄ ea q̄ retro ſūt ꝓbat: q̄ reuertunt᷑ ad vomi
tū: vt dr̄. ij. Pet. ij.d. Luc̄. ix.g. Nemo mittēs manū ad ara
trum ⁊c̄. Hiere. xv.b. Tu reliquiſti me ⁊c̄. Hiere. vij.e. Fa/
cti ſunt retrorſum ⁊c̄. n ❘Spero ꝙ cognoſcitis: ex cō
uerſatione. Eccl. xix.d. Ex viſu cognoſcitur vir: et ob occur/
ſu faciei ſenſat⁹. o ❘Quia nos nō ſum⁹ reprobi. Vobis
em̄ cibū in tpe miſtram⁹: nō ſpinas ⁊ tribulos. Reproba eſt ⁊
maledictio ꝓxima. p ❘Oramus autē. Hic orat vt nibil

puniendū inueniat in eis. Vñ di. Oramus ⁊c̄. Et hoc eſt
ꝯ q̄ſdā gaudētes de pctis ſubditoꝝ: vt eos poſſint opp̄mere
ad modū p̄poſitoꝝ. Ro. xiij.a. Pricipes nō ſunt timori boni
opis ſed mali: Vis aūt nō timere ptātem: bñ fac. Nō oram⁹/
q ❘Ut nos ꝓbati. i. potētes: ſic̄ ꝓbat⁹ in multis arduis ē
potens: r ❘Parca/
mus ptātē/ ipam
exercendo in vobis.
s ❘Sed/ oram⁹/ vt
vos ⁊c̄. P̄ielat⁹ nō
apparet ꝓbatus ni/
ſi q̄n delinq̄t ſubdi/
tus. Greg⁹. Ubi nō
delinquim⁹ pares ſu
mus: fatuus eſt qui
vult ꝓbare vires ſu/
as ꝯ feſtucam: ⁊ q̄ ex
trahit gladiū ꝯ mu/
ſcā. Vñ cōq̄rit᷑ Iob
xiij.d. Cōtra folium

m
n ſi fōrte reprobi eſtis. Sperō
o aūt ꝙ cognoſcitis: qꝛ nōs nō
p ſumus reprobi. Orām⁹ autē
deū vt nihil mali faciatis: nō
q
r vt nōs probati pārcam⁹: ſēd
s vt vos quod bonum eſt faci/
t atis. Nōs autem vt reprobi
v ſumus. Nōn em̄ poſſumus
aliquid aduerſus veritatem:
ſed ꝓ veritate. Gaudem⁹ em̄

qḋ vēto rapit᷑ ⁊c̄. t ❘Nos aūt vt reprobi ſum⁹. i. nō ha
bētes ptātē: vel. i. iniurias remittam⁹. Eph. vj.b. Remittē/
tes iniurias/ ſciētes qꝛ et illoꝝ ⁊ vr̄ dn̄s ē in celo. v ❘Nō em̄
poſſum⁹ aliq̄d aduerſus v̄itatē. i. nō poſſum⁹ punire il/
los ꝯ v̄itatē qḋ effect⁹ indicat. Ro. xiij.a. Vis nō timere ⁊c̄.
Et eſt hic argumentū ꝙ nō debet obedire poteſtati p̄cipienti
ꝯ veritatē. Sꝫ q̄d ſi iubeat tacere v̄itatē/ vel nō p̄dicare? Sol̄.
habet᷑ Act̄. v.e. Obedire deo oportet magis q̄ hoib⁹: ⁊ tñ
ꝓ cā pōt ꝓhiberi alicui ne p̄dicet. Dañ. iij.b. Viri iſti cōtem
pſerunt rex

militer nec quando veniat. Contra Greg̃. Exhibitio
Expoſitio Glo. operis ⁊c̄. Matth. xij.c. Siquidem ex fructu arbor cogno/
ſcit᷑. Solō. Eſt cognitio certitudinis: hac nemo cognoſcit ſe
habere fidē formatā ſiue charitatē. Et nota ꝙ hic loquit᷑ de fi
de formata/ ⁊ eſt cognitio opinionis: ⁊ eſt cognitio experiētį
q̄ eſt ꝑ ꝯiecturas. De iſta cognitione loquit᷑ hic: dū dicit/ pro/
bate: nec dicit cognoſcite: nemo em̄ cognoſcit/ ſꝫ ꝯiecturas po
teſt habere. Et nota ꝙ dicit phs ꝙ vita in aīali ꝓbat᷑ ꝑ ſenſum
et motū: ⁊ ꝑ ſenſum venit᷑ in motū: Silr̄ vita ſpūalis ꝓbat᷑ in
hoīe ꝑ ſenſum fidei: ⁊ ꝑ motū bon̨ opationis: ⁊ arbor cogno/
ſcit᷑ eſſe viridis ꝑ virorē ⁊ fructū: viror eſt fides: fructus op⁹.
Matth. vij.c. A fructib⁹ eoꝝ ⁊c̄. Eſa. xxxv.c. In cubilib⁹ in
quib⁹ prius habitabāt dracones: viror calami ⁊ iūci orietur.
Sine q̄ nihil boni habet᷑. Ioh. xv.a. Sine me nihil poteſtis
facere. j. Cor̄. iiij.b. Quid habes qḋ nō accepiſti ⁊c̄. Iō dicit
apl̄s. Oramus aūt deū/ vt viuet ꝑ grām: qꝛ nō ſufficit liberū
arbitriū ad bonū p̄ficiēdū ſicut ad malū. Deut̄. xj.b. Terra
ad quā ingredieris nō eſt ſicut terra ̨egypti de qua exiſti: vbi
iacto ſumine in hortoꝝ morem aqų ducunt᷑ irrigų: ſed mō/
tuoſa eſt ⁊ cāpeſtris de c̨lo expectās pluuiā quā dn̄s de⁹ tu⁹
ſp inuiſit: et oculi illi⁹ in ea ſūt a p̄ncipio anni vſq̄ ad finē ei⁹.
Terra ̨egypti ē libertas ſiue facultas peccādi: h̨c ſufficit ad
malū ꝑpetrādū. Terra iſrl̄/ facultas bñ agēdi: q̄ de c̨lo expe
ctat pluuiā. i. a deo grām: Et hoc ꝯ pelagiū / cōtra quē oppo/
nit hic. Aug⁹. Intelligēda eſt em̄ cū plantādo. j. Cor̄. iij.b.
Quidā vero dicunt: h̨retici. ſ. pelagiani. Benedictiones no/
ſtras. Numeri. vj.d. Sic bñdicetis filijs iſrael/ et dicetis eis:
benedicat tibi domin⁹ ⁊ cuſtodiat te ⁊c̄. Qų eſt amen. Iſtud
ſumit᷑ de. j. Cor̄. xiiij.c. Quomō dicet amen ſuper tuā bene/
dictionem. Confuſio noſtra et aſtipulatio. Hiere. xxxij.b.
habetur de ſtipulatione facta in emptione. Plane inquit libe
rum arbitrium ad hoc nobis ſufficit. Sed nonne ſic eſt: pctm̄
adeo eſt volūtariū qḋ ſi non eſt voluntariū/ nō eſt pctm̄: q̄ li/
berum arbitrium noſtrum ſufficit ad peccare ⁊ ad non peccare
ergo ex ſolo libero arbitrio poſſum⁹ nō peccare. Solō. Non
peccare dupliciter eſt. Uno modo ſonat in ceſſationē ab actu:
ſic pōt fieri ex ſolo libero arbitrio. Alio mō idē eſt qḋ cum pu
gna declinare a malo: hoc nō pōt fieri ſine grā: etſi fiat nō eſt
meritorium: nec diu poteſt hō in hoc ſtare. Ut illa poteſtate
Eccl. xxxij.a. Rectorē te poſuerūt ⁊c̄. j. Pet. v.a. Nō q̄ſi do
minātes in clero

g pſerunt rex decretum tuum. Et nota q̄ eſt veritas triplex: do
ctrinę/ vitę/ iuſticię. Item chriſtus eſt veritas. Joh. xiiij. a.
Ego ſum via veritas ⁊ vita. ſ. xj. c. Eſt veritas chriſti in me.
Pſ. xi. Iſtę veritates corruūt. Pſ. Diminutę ſunt veritates a filijs
hoim. Eſa. lix. c. Corruit in platea veritas ⁊c. a Quoniā
nos infirmi ſum⁹

nos infirmi ſum⁹ .j. Cor. iiij. c. Nos aūt fortes. Ro. xiij. b. Vis nō timere: bene fac/ ⁊ habebis laudē ex illa: dei eñ miniſter eſt. b Ideo enim hęc abſens ⁊c. Simile. ſ. xj. a. Abſens cōfido in vobis: rogo autem ⁊c. c At non pñſens ⁊c. q. d. ideo cōminor vt non feriā: ſed vt corrigati mores. Hiere. xviij. b. Si penitentiā egerit a malo ſuo. Si venero nō parcā.

a quoniam nos infirmi ſumus
vos aūt potentes eſtis. Hoc
et oramus veſtram cōſumma
b tionem. Ideo eñ hęc abſens
c/d ſcribo: vt nō pręſens durius
agam ſm poteſtatem quā do
e minus dedit mihi in ędificā
f tionem et non in deſtructio
g nem. De cętero fratres gau
h dete: perfecti eſtote/ exhorta
i/k/l mini: idipſum ſapite. Pacē
m habete/ et deus pacis et dile
n ctionis erit vobiſcum. Salu
tate inuicem i oſculo ſancto.
o/p Salutāt vos omnes ſancti.
q Gratia domini nr̄i ieſu chri
r/s ſti et charitas dei et cōmuni
t catio ſanctiſpiritus ſit cū om
nibus vobis. Amen.

Explicit epiſtola pauli ad
Corinthios ſecunda.

d Durius agā. ſ. eodē. a. e In ędificationē. ſ. x. c. habet idē. Sicut ſecuris datur artifici ad ędificandū non ad deſtruendū: licet quādoq̄ ex illa deſtruat: ſic ſion debet ędificari ⁊ babylon deſtrui. Eſa. xiiij. e. Perdam babylonis nomen: reliquias progeniem et germen. Ad hęc quattuor reſpondent illa quattuor quę ſūt in Hiere. j. b. Vt euellas ⁊ deſtruas et diſpdas et diſſipes. Et poſt ſubdit. Et ędifices et plantes. Prouerb. xiiij. a. Sapiens mulier ędificat domum ſuam: inſipiēs quoq̄ extructā manibus ſuis deſtruet. Hiere. xxix. b. Edificate domos ⁊c. Aggei. j. b. Aſcendite in montem ꝑlationis ⁊ vite: ⁊ ędificate domos ſpūales. iiij. Reg. vj. a. Filij ꝓpherarum dixerunt: anguſtus eſt nobis locus ⁊c. Propter hoc dedit dominus ſapientiam beſeleel. Exod. xxxj. a. vt ſciret ędificare tabernaculum. Et. iij. Reg. v. a. Salomoni vt ędificaret domū dño. f Et non in deſtructionē: qd̄ multi faciunt. Eſa. xlix. e. Venerunt ſtructores tui ⁊c. g De cętero. Vltima pars epiſtolę et capituli: in qua eos inuitat ad quattuor: vt gaudeant ſpiritualiter: quod multum valet ad reprimendum temptationes: ibi: Gaudete. q. d. poſt triſticiam de peccatis gaudendum eſt vobis. ſ. vij. b. Gaudete non quia contriſtati eſtis: ſed quia contriſtati eſtis ad pęnitentiam ⁊c. Phil. iiij. a. Gaudete in domino ſemper ⁊c. Eſaię. xxx. g. In tympanis ⁊ citharis ⁊c. expugnabis eos. Neemię. viij. c. Gaudium domini fortitudo veſtra. Secundo inuitat eos ad perfectionem ſufficientię: ibi: h Perfecti. Matth. v. g. Eſtote perfecti ſicut et pater veſter ⁊c. Deut. xviij. c. Perfectus eris et abſq̄ macula coram deo tuo. Geñ. xvij. a. Ambula coram me ⁊ eſto perfectus. Tertio inuitat eos ad exhortationem ad bonum: ibi: i Exhortamini. j. Cor. xiiij. f. Omnes diſcant et omnes exhortentur. Quarto inuitat eos ad concordiā: quę debet eſſe in fide: ibi: k Idipm ſapite. j. Cor. j. b. Sitis autem perfecti in eodem ſenſu: ⁊ in eadem ſcientia ⁊c. Phil. iij. d. Idem ſapiatis. Roma. xv. b. Vnanimes vno ore honorificetis deū. Eſt ⁊ concordia in exterioribus: quod notatur: ibi: l Pacem habete. Heb. xij. d. Pacē ſequimini cum omnib⁹. j. Cor. j. d. Idipſum dicatis omnes et nō ſint in vobis ſchiſmata ⁊c. m Deus pacis. Hoc eſt pręmiū precedentiū: ⁊ eſt quintum. ij. Theſſal. iij. d. Ipſe autem de⁹ pacis det vobis pacem ſempiternam in omni loco. n Salutate inuicem in oſculo. i. cum oſculo. Conſuetudo erat q̄ quando recipiebant epiſtolam pauli: q̄ ſe inuicem oſculabantur in ſignum q̄ concorditer ⁊ pacifice facerent quę ibi ſcripta erant. Sed queſtio eſt: quare non obſeruat eccleſia illū modū ſalutādi i oſculo ſicut olim. Solutio. mente ſalutamus. i. ſalutem optamus: nō ore / ne ſtrepitus fiat in eccleſia. Eccj. xlj. d. A ſalutātibus de ſilentio erubeſcco.

Eccj. xxij. d. Amicum ſalutare non confundaris. o Salutant. i. ſalutem optāt. p Omnes ſancti: ergo et illi qui iam ſunt. q Gratia domini noſtri. Hic pręponit filiū patri: ne videatur amor minor gratia actiue. i. gratiarū actio. Coll. iij. c. Grati eſtote/ redemptoris qui paſſus eſt pro vob. Eccj. xxix. c. Gratia fideiuſſoris ne obliuiſcaris. r Charitas dei: pris actiue: ſimiliter. i. diligite deum creatorem. Malach. j. b. Ego pr/ vbi ē amor me⁹ ⁊c. s Et cōmunicatio. i. imitamini charitatum donatorē. Vel aliter. Gra/ cognitionis quę eſt ſapienti: ⁊ hęc perficit rationabilē. Joh. xvij. a. Hęc eſt vita ęterna vt cognoſcāt te. Charitas/ dilectionis: benefactoris ⁊ auctoris eſt: ⁊ perficit cōcupiſcentiam. j. Joh. iiij. b. In hoc apparuit ⁊c. t Cōmunicatio/ bonorū benignitatis ē: et ꝑficit iraſcibile: largitas enim ſpectat ad animoſitatē: et hęc eſt iraſcibilis.

Expoſitio Glo.

⁊ minātes in clero ⁊c. Vindictam. i. cauſam vindictę. i. peccatum. Vel a vobis repellitis vindictam: id eſt poteſtatē vindicādi. Quā dedit mihi: quādo fuit hoc: forte quando ꝓſtratus fuit: Act. ix. d. Vel qñ dedit alijs apoſtolis. Matth. xvj. c. et Joh. vlt. f. omnibus dedit in petro. Diſcordia: de qua habet. j. Cor. iij. a. Cū ſint inter vos zelus ⁊ contentio ⁊c. Pacem meam. Joh. xiiij. a. Mandatum. Joh. xiij. d. Et ſic debetis facere. Sed contra Luc. x. a. Neminem per viam ſalutaueritis. Item. iiij. Reg. iiij. e. Si occurrerit tibi homo non ſalutes eum ⁊c. Solutio: illud intelligitur ad litteram: quia homo propter ſalutationes ⁊ confabulationes occurrentium retrahitur ab officio ſpirituali ſibi iniuncto. Moraliter etiā intelligit ſic: Neminē ſaluteris in via: q2 certa ſalus nō eſt niſi in patria. Trinitatis cōplexio: annūciatio trinitatis. Triū ꝑfectio. i. q̄ operat a tribus.

Explicit Poſtilla dñi Hugonis Cardinalis ſuper epiſtolam Pauli ad Corinthios ſecūdā.